Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

This weekly newspaper was mailed on Tuesday, July 6, 2004

PM 40012376 R09408

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 27 (2834) 2004 JULY-LIEPA 6 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina – $1

Europoje ir visur kitur

Suartėti su Vakarais, įsijungti vakarietiškon bendradarbystėn, užsitikrinti krašto saugumą – tai ryškiausia, kas per 14 nepriklausomo gyvenimo metų buvo daroma Lietuvos užsienio politikos plotmėje. Ir valdžioms keičiantis ta pati kryptis išliko, o tai dar tauta patvirtino referendume.

TĖVYNĖ Lietuva – jau Europos sąjungos narė, surišta naujomis viltimis ir papildomais įsipareigojimais. Išsirinko 13 atstovų, kurie kalbės Lietuvos vardu Europos parlamente. Truputį (gal ir pagrįstai?) nuogąstaujame dėl pasiruošimo tokiam darbui, dėl daugelio dalykų nežinojimo, kas labiau aiškės tik pradėjus dirbti. Bet kartu ir guodžiamės, kad ne mes vieni naujokai. Pasigirsta ir padrąsinančių balsų, kad Lietuvai tarptautiniame forume teks smarkiau pasitempti, o tai bus tikrai naudinga ir dabarčiai, ir ateičiai. Naujų pareigų atlikimas pirmiausia priklausys nuo išrinktųjų atstovų sugebėjimo derinti savo asmeninės karjeros siekius su valstybiniais reikalais, pastariesiems vis dėlto teikiant neabejotiną pirmenybę. Netolima ateitis parodys, kaip tas viskas klostysis, kaip bus įstengta atsiriboti nuo negerų seimūniškų įpročių. Be to, yra aišku, kad ir vien gerų norų neužteks. Ko truks, teks gana greitai ir stropiai pasipildyti. Teks vis ir vis prisiminti, kad Lietuvos atstovavimas Briuselyje yra tautos valios vykdymas, ir balsuotojams turės būti įrodyta, kad jie neklydo. O visi turime matyti save, atsistojusius prie didelio naujų galimybių ir bandymų lauko, kuris vienaip ar kitaip lems ir tolesnę Lietuvos ateitį. Gali kilti klausimas, o kaip ta didžioji permaina veiks išeiviją, kurios gretos retėja arba tolsta nuo lietuviško kelio?

IŠEIVIJA, žiūrint šiandien į jos pavienius asmenis arba ir į organizuotus junginius, ypač fondus, per 50 metų susikrovė milijonus dolerių. Geresnio gyvenimo klausimo, koks keliamas Lietuvoje, čia beveik negirdėti. Didžiosios aimanos – senos, emigracinės. Mat maišydamiesi mus supančioj aplinkoj, kad ir nežymiai, nuslenkame nutautėjimo keliais. Matome, kaip stačiai neįmanoma ką nors sukurti, kas būtų nors kiek panašu į Lietuvą, ir tai tokią, kokią palikome. Prisimename, kaip pirmąją, beveik jau žūstančią emigrantų bangą išgelbėjo pokarinė "dipukų" banga. Dabar kyla klausimas, ar dabartinė, ta trečioji naujų ateivių banga išgelbės tai, ką ta antroji sukūrė, užgyveno ir palieka. Užtat nenuostabu, kad visas didysis dėmesys šiandien krypsta į tą įdomų reiškinį – žvilgsniai į tuos, kurie palieka laisvą nepriklausomą Lietuvą ir kuriasi svetur, nelaukdami gyvenimo pagerėjimo gimtajame krašte. Kiek iš tų naujų atvykėlių įsijungs į lietuviškąją veiklą išeivijoje, kaip ir ką jie perims, kad viskas, kas sukurta, išliktų lietuvių rankose? Vilčių teikia kai kurie geri pavyzdžiai. Tuo tik reikia džiaugtis (ne pavydėti). Permainos poveikyje tautiečių judėjimui didėjant, reikia tikėtis, daugės ir tų gerųjų pavyzdžių. O kai pradžia daroma, bus lengviau ir tiems, kurie iš paskos seka. Kartais iš naujai atvykstančių pasigirsta balsų, kad jie per daug nepageidaujami, kad niekas jų nekviečia pagalbon, veiklon. Tai lyg pakartojimas anų dienų, kai "dipukai" užplūdo senųjų ateivių gyvenvietes. Kas tuos laikus prisimena, patvirtins, kad būta trinties ir nesutarimų. Bet greitai viskas išsilygino, ir lietuviškon veiklon visi, kas tik norėjo, sutilpo. Viskas priklausė ir dabar priklauso nuo to, kas ir ko ieško atsidūrę svetimoj padangėj. **Č.S.**

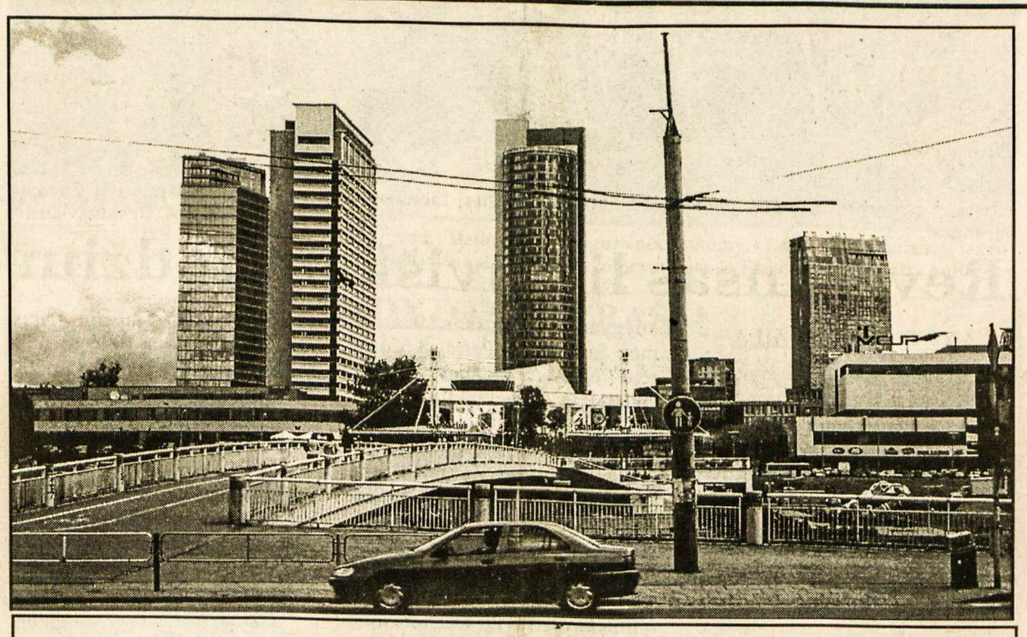

Naujasis Vilnius su moderniais dangoraižiais, apačioje – senasis Vilnius su tradiciniais pastatais

Nuotr. L. Stankevičiaus, 2004 m.

Prezidentas, svarbus ir Lietuvai

Apie mirusį Amerikos prezidentą Ronaldą Reaganą teisininkas POVILAS ŽUMBAKIS parašė išsamų straipsnį, kurį išspausdino "Amerikos lietuvis" š.m. 25 nr. Čia pateikiama to straipsnio ištrauka

Ronald'as Reagan'as buvo didis politikas, o jo pasaulėžiūra – nepalaužiama. Jis turėjo ne tik kritikų, bet ir amžinų priešų. Įdomu, kad buvę priešai šiandieną ji vertina geriau. Kitaip nei kai kurie kritikai, kuriems Reagan'o pasaulėžiūra buvo, yra ir net šiandien nepriimtina.

Nors R. Reagan'as buvo Amerikos prezidentas, bet mums, lietuviams, jis buvo vienas iš svarbiausių žmonių istorijoje. Šis faktas gali būti nepripažintas tų, kurių pasaulėžiūra prieš ketvirtį šimtmečio skyrėsi nuo Prezidento. Dabar kai kurie jų bando perrašyti istoriją, kad jų pačių lankstūs įsitikinimai tiktų šiems laikams. Tam reikia turėti ne tik įžūlios drąsos – būtina pakeisti ir istorijos faktus, ir biografijas.

R. Reagan'o nekentė ir nekenčia mūsų kairieji – mūsų liberalai. Kad amerikiečių liberalai negali jo pakęsti – tam yra daug priežasčių. Jie bandė visais būdais ji nuversti, bet jiems nepasisekė. Jie bandė perrašyti jo biografiją – ir vėl nepasisekė. Dabar nekalbėsime apie tai, kaip ir iki kokio žemo lygio jie bandė nuvertinti R. Reagan'o pasaulėžiūrą ir jį patį. Po R. Reagan'o mirties masinė amerikiečių reakcija parodė jo oponentų, amerikiečių liberalų, moralinį bankrotą. Bet tai juk Amerika ir jos ideologinių jėgų kova. (...)

Vasario 16 dienos proga prezidentas R. Reagan'as paskelbė proklamaciją, kurioje ne tik mini Vasario 16 dienos prasmę, bet ir *Katalikų Bažnyčios kroniką* bei *Aušros* leidinius, išvardina katalikų disidentus. Kunigas A. Svarinskas po išsilaisvinimo pasakojo, kaip tie žodžiai paveikė net kalėjimo žiauriuosius prižiūrėtojus – jie pasidarė šiek tiek žmoniškesni!

Tuos žodžius GULAG'o kaliniai perdavė vienas kitam "Morse's kodu". Iš lūpų į lūpas pasklido žodžiai – Amerikos prezidentas mus supranta, jis mūsų nepamiršo!

Nuo tokių žodžių turėjo labai nepatogiai pasijusti mūsų kairieji, kurie taip smagiai linksminosi su sovietų draugais, atsiųstais mūsų pagloboti?

Nebuvo tais laikais madinga kalbėti apie "pavergtas tautas" (mūsų kairioji žiniasklaida į tai nekreipė dėmesio arba reagavo pašaipiai). Kaip gali būti "pavergti" kraštai, jei jie buvo išvaduoti iš Vokietijos nacių? Nejaugi Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjunga nėra pačių pasirinktas kelias? Amerikos diplomatiškas sovietinės okupacijos nepripažinimas buvo tik juoko reikalas mūsų kairiesiems bei amerikiečių liberalams. Tai buvo tik šalto karo reikalas. Nebuvo madinga net kalbėti apie Baltijos ar kitas pavergtas tautas, skirti pagerbimo dienas jų laisvei atminti arba skelbti Lietuvos nepriklausomybės proklamacijas. Tačiau prezidentui R. Reagan'ui tai buvo aišku. Jis įvedė tas "dienas" į Amerikos politinį kalendorių.

Kokie tai buvo blogi laikai mūsų kairiesiems lietuviams Amerikoje. Štai Amerikos prezidentas kalba kaip koks pasenęs lietuvis patriotas – mūsų "šviesiųjų" pajuoka! Kokie sunkūs laikai! Nors R. Reagan'o laikais ir toliau po kraštą važinėjo lietuviai – "mokstininkai", "istorikai", "žurnalistai", "diplomatai" – ir nors visi kartu praleisdavo daug laiko, vis tiek jie buvo amerikiečių sekami ir net persekiojami (vienas iš "draugų" net išmestas iš Amerikos kaip šnipas).

Bet sunkūs laikai baigėsi mūsų kairiesiems, kai griuvo Berlyno siena. Tada atsirado energijos – buvo tikslas skubiai persiorientuoti ir tapti Lietuvos nepriklausomybės pranašais! Tam jie Lietuvoje turėjo daug draugų, kurie taip pat savo biografijas skubiai pakeitė. Žurnalistai, rašytojai, politikai, mokslininkai, ypač istorikai, pradėjo rašyti kitomis temomis. Tiesiog stebuklas, kaip mūsų liberalai ir Lietuvos partiečiai tapo laisvosios, naujosios Lietuvos statybos čempionais!

Buvusiam prezidentui R. Reagan'ui Vakarų lietuviai turime būti dėkingi už jo principingą pasaulėžiūrą ir atsilaikymą prieš blogį bei prieš blogio dirbtinas šypsenas.

Tikėkime, kad Lietuvos žmonės gerbs prezidento R. Reagan'o atminimą, nes jis – kartu su popiežiumi Jonu Pauliumi II ir Didžiosios Britanijos ministere pirmininke Margaret Thatcher – rėmė bei prisidėjo prie pavergtų žmonių tikėjimo laisve ir išsivadavimo. L. Walensa, W. Havel'as, V. Landsbergis ir kiti mūsų garbingi istorijos herojai rado Vakaruose tikrus kolegas, kietą užnugarį savo drąsiai veiklai prieš tarptautinį blogį, prieš okupaciją. Jo, didžiojo prezidento Ronald'o Reagan'o, veikla buvo gera dirva Lietuvos valstybingumui atkurti.

Amerikos liberalai bando sumažinti prezidento R. Reagan'o įtaką pasaulio istorijai. Jie vadina jį "didžiuoju komunikatoriumi". Aišku, jis toks buvo. Bet mūsų kairieji nesuprato ir, atrodo, jau niekada nesupras, kad Ronald'as Reagan'as ne tik mokėjo perduoti savo mintis – jis turėjo, ką perduoti. Jis turėjo tvirtą, principingą pasaulėžiūrą, kuri sugriovė komunizmo sienas.

Lai Dievas duoda jam ramybę.

KANADOS ĮVYKIAI

Mažumos valdžia

Įvairiai vertinti, politologų kruopščiai aptarti, žurnalistų išreklamuoti ir plačiosios visuomenės įtemptai laukti Kanados federacinio parlamento rinkimai birželio 28 d. kai kuriuos balsuotojus nudžiugino, kitus nuvylė, treti stebėjosi stipriai išsiryškinusiu pavienių provincijų politiniu veidu. Paskelbti tokie rezultatai: liberalai parlamente užsitikrino 135 vietas, didieji jų varžovai konservatoriai gavo 99 vietas, Kvebeko partija – 54, Naujųjų demokratų partija (NDP) – 19 ir viena vieta atiteko nepartiniam. Prieš rinkimus ir liberalai, ir konservatoriai tikėjosi laimėti daugumą ir tuo būdu lengvai sudaryti naują vyriausybę. Išėjo priešingai. Ministeris pirmininkas P. Martin, Liberalų partijos vadas, tikisi ir toliau kraštą valdyti su mažumos valdžia, kol kas atsisakydamas koalicijos, kuri praktiškai tegalėtų būti sudaroma su NDP, o jau dieną po rinkimų P. Martin ragino pasukti daugiau į kairę.

Draudos bendrovės vien tik Ontario provincijoje per vienerius metus praranda apie 320 mln. dolerių dėl nesąžiningų reikalavimų apmokėti automobilių avarijas. Praėjusio mėnesio pabaigoje buvo išaiškinta grupė asmenų, kurie jau buvo gavę iš draudos bendrovių apie 100,000 dol. už avariją, kuri nebuvo įvykusi. Apmokėta už šešių asmenų sužeidimą, jų gydymą, prarastą darbo laiką ir teiktus patarnavimus. Apkaltinti aštuoni asmenys, priklausę šiai grupei, buvo jau išsidalinę visus pinigus, ir vargu ar draudos bendrovės tuos pinigus atgaus. Šie ir kiti apgaulingi ieškiniai kiekvienam draudą mokančiam asmeniui papildomai kainuoja apie 48 dol. metams.

Birželio mėnesio pabaigoje susirinkę įvairių valstybių atstovai į Šiaurės Atlanto sąjungos (ŠAS-NATO) suvažiavimą Turkijoje, Istanbul'o mieste, tarėsi dėl galimybės užbaigti Irako konfliktą. Kanados užsienių reikalų ministeris Bill Graham nepažadėjo siųsti savo karių, tačiau pažadėjo teikti pagalbą karo nuniokotam ir vis dar suiručių varginamam kraštui. Užsie-

(Nukelta į 6-tą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Įteikta kovinė vėliava

Lietuvos kariuomenės Lauko pajėgų vadovybei birželio 18 d. buvo įteikta kovinė vėliava iškilmėse prie Krašto apsaugos ministerijos. Vėliavą prie koto pritvirtino vyriausiasis kariuomenės kapelionas plk. leit. Juozas Gražulis, vyriausiasis ginkluotųjų pajėgų vadas laikinasis prezidentas Artūras Paulauskas, krašto apsaugos ministeris Linas Linkevičius, kariuomenės vadas gen. mjr. Jonas Kronkaitis, Sausumos pajėgų dalinių vadai ir kiti karininkai. Vėliavą pašventino Lietuvos kariuomenės ordinaras vyskupas Eugenijus Bartulis.

A. Paulauskas pasidžiaugė, jog prieš keletą metų įsteigta Lauko pajėgų vadovybė bus vienijančia karo pajėgų grandimi, užtikrinanti krizinių situacijų valdymą valstybėje ir už jos ribų. L. Linkevičius priminė, kad Lauko pajėgoms teko visas reformų krūvis, įsijungiant į ŠAS ir užtikrinant kariuomenės atitikimą šiuolaikiniams standartams.

Lauko pajėgų vėliavoje pavaizduota istorinė lauko etmono buožė, apjuosta laurų ir ąžuolų lapų – stiprybės simbolių girliandomis. 2001 m. spalio 11 d. įkurtos Lauko pajėgos iki šiol savo kovinės vėliavos neturėjo.

ESVT susitikimo išvados

Europos vadovų taryba (ESVT), susitikusi birželio 17-18 d.d. Briuselyje, nutarė, kad toliau turi būti skatinamas bendradarbiavimas su Rusija, sprendžiant aplinkosaugos klausimus Baltijos jūros regione. Taip pat buvo svarstyti Lietuvai svarbūs strateginės partnerystės su Rusija, santykių su naujaisiais kaimynais, ES plėtros, teisingumo ir vidaus reikalų, būsimos ES finansinės perspektyvos, kovos su terorizmu ir kiti klausimai.

Vadovų taryba pritarė ataskaitoms dėl penkerių metų teisingumo ir vidaus reikalų programos įgyvendinimo ir dėl 2007-2013 ES biudžeto rengimo. Pažymėta įtikinama Bulgarijos ir Rumunijos pažanga stojimo derybose. Šios dvi valstybės turėtų būti priimtos į ES 2007 m. sausio mėnesį. Kroatijai pasiūlyta valstybės kandidatės statusas.

Taip pat buvo patvirtintos ES Bendrosios ekonominės politikos ir užimtumo gairės bei pažymėta pažanga tokiose srityse, kaip Finansinių paslaugų veiksmų programa, Europos piliečių, verslo ir paslaugų judrumo skatinimas, intelektinės nuosavybės, vartotojų apsauga, aplinkos apsauga bei žemutinių sluoksnių plėtra.

Pakeis seimo narius

Į Europos parlamentą išrinkti seimo nariai Vytautas Landsbergis, Aloyzas Sakalas ir Gintaras Didžiokas jau įteikė Vyriausiajai rinkimų komisijai (VRK) atsistatydinimo iš seimo narių pareigų pareiškimus, tą patį netrukus darys ir Rolandas Pavilionis, rašo ELTA-LGTIC. VRK pirmininko teigimu, seimo narių mandatų išrinktieji į Europos parlamentą privalo atsisakyti iki liepos 5 d.

Tėvynės sąjungos narį V. Landsbergį pakeis kandidatas Audronius Ažubalis, o vietoje Aloyzo Sakalo bus pripažinta socialdemokratė Anykščių laikraščio "Anykšta" redaktorė žurnalistė Gražina Šmigelskienė. Manoma, kad G. Didžioko vietą užims socialdemokratas Vilniaus universiteto docentas Dobila Jonas Kirvelis, o R. Pavilionio – socialliberalė Šiaulių konservatorijos dėstytoja Ilona Stulpinienė.

Stengsis normalizuoti santykius

Lietuvos seimas birželio 18 d. nusprendė paremti Estijos parlamento siekį apginti sovietų okupacijos pažeistas žmonių teises ir normalizuoti santykius su Rusija šiai atlyginant okupacijų metu padarytą žalą, praneša ELTA-LGTIC. Dokumento projektą pristatė seimo narys konservatorius Vytautas Landsbergis, teigęs, jog problema yra ne sumos, bet tai yra principinis klausimas, kad apie tai būtų kalbama.

Ankstesnės kadencijos seimas priėmė įstatymą, kuriuo įpareigojo vyriausybę derėtis su Rusija dėl okupacijos žalos, įvertintos 20 bln. JAV dol, tačiau Maskva atsisako derėtis. Seimo dabartiniame dokumente taip pat reiškiamas griežtas protestas dėl Rusijos Užsienio reikalų komiteto pirmininko Michailo Margelovo viešo Baltijos valstybių tragedijos paniekinimo vadinant tai "fantomų skausmais".

Birželio 22 d. Rusijos ambasada Lietuvoje išplatino Rusijos užsienio reikalų ministerijos komentarus, kritikuojančius Estijos reikalavimus, kad Rusija atsiprašytų už 1940 m. įvykius ir atlygintų okupacijos padarytą žalą.

Rinkimų rezultatai

Birželio 27 d. vykusiuose prezidento rinkimuose ketvirtuoju po Nepriklausomybės atkūrimo Lietuvos prezidentu tapo Valdas Adamkus. Pirmieji balsavimo rezultatai rodė, kad Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos vadovė Kazimiera Prunskienė pradžioje turėjo daugiau balsų, tačiau ji persvaros neišlaikė. Kandidatus skiria maždaug 60,000 balsų.

Už V. Adamkų balsavo Suvalkijos, didžioji dalis Aukštaitijos, dalis Dzūkijos, pajūrio ir vidurio Lietuvos rinkėjai. Daugiausia rinkėjų už V. Adamkų balsavo Kaune (69% kauniečių). K. Prunskienę daugiausia palaikė šiaurinės Žemaitijos ir pietryčių Lietuvos balsai.

Užsienyje už V. Adamkų balsavo 8,662 arba 83% rinkėjų, už K. Prunskienę – 1,724, arba 16.7% balsavusiųjų.

Galutini rezultatai skelbiami Vyriausiosios rinkimų komisijos liepos 2 d. Prezidento inauguracija numatyta liepos 12 d.

Byra liberaldemokratų partija

Birželio 18 d. liberaldemokratas parlamentaras Eugenijus Maldeikis pasitraukė iš Liberalų

(Nukelta į 3-čią psl.)

Šiame numeryje

Europoje ir visur kitur
Ar trečioji naujų ateivių banga išgelbės tai, ką sukūrė antroji?

Prezidentas, svarbus ir Lietuvai
Buvusiam prezidentui R. Reagan'ui turime būti dėkingi

Reveransas lietuviškam žodžiui
Šlapelių veiklos Vilniuje lyg ledo kalno vandenyne viršūnė

Naujoviška literatūros popietė
Jo sakiniai – kaip upės, kalba turtinga, sodri ir gyva

Mokslo žymūnas ir jo darbai
Sukaupė apie pusę milijono lietuvių tautosakos kūrinių

Prikaltas angeliukas
Tą akimirką viskas susijungė – nuostaba, širdies drebulys...

Minutės, nulėmusios tragediją
Ir pagalvojau, kad klaidingai pasirinkau gydytojo profesiją

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com
Agreement No. 40012376 PAP Registration No. 09408. CPM 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $50, rėmėjo – $60, garbės – $70. Oro paštu į užjūrius – $170, paprastu paštu – $60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. Subscriptions: regular $50.00, patron $60.00, sponsor $70.00 per year. Airmail overseas – $170, regular mail overseas – $60. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation dept. 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

RELIGINIAME GYVENIME

Moksleivių ateitininkų pavasario akademija tema *Jei tylėsiu, akmenys ims šaukt* įvyko gegužės 7-9 d.d. Šiauliuose. Trečioji šiais metais Moksleivių ateitininkų sąjungos centro valdybos rengiama akademija prasidėjo vadovų vaidinimu, o įvadinę paskaitą apie skelbimo prasmę skaitė Kauno jėzuitų gimnazijos direktorius kun. Gintaras Vitkus, SJ. Po to Mišias aukojo vyskupas Eugenijus Bartulis. Vakare vyko gegužinė su liaudies šokiais. Kitą dieną paskaitas skaitė vienas Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikų leidėjų Petras Plumpa (*Evangelizacija nelaisvės sąlygomis*), Šiaulių universiteto prof. Skirmantas Valentas – apie kalbos meno grožį poezijoje, istorijos mokytojas Aurimas Šukys – apie Europos sąjungą. Po pietų vyko vaizdo mokymai, Mišios ir vaidinimų vakaras.

Renginys "Kartu dėl Europos", globojamas kard. A. J. Bačkio, įvyko gegužės 15 d. Vilniaus rotušėje. Jį organizavo Krikščionių pilietinio veikimo centras, fokoliarų judėjimas Lietuvoje, bendradarbiaujant judėjimui *Pro Sanctitate*, organizacijai "Jaunimas už suvienytą pasaulį", taip pat Lietuvos jungtinei metodistų bendrijai ir kt. bendruomenėms. Tokie renginiai vyko daugiau kaip 150 Europos didmiesčių, susijungusių su pagrindiniu renginiu Štutgarte. Susitikimo šūkis – "Prisidedant įkvėpti sielą naujai Europai – vieningai skirtumuose". Pagrindinės temos buvo "Naujas gyvenimo būdas besikuriančiai Europai", "Tautų integracija vienybėje ir skirtumuose" ir "Vieninga Europa dėl vieningo pasaulio". Dalyvavo daugiau kaip 150 įvairių judėjimų bei grupių, priklausančių įvairioms bendrijoms ir bendruomenėms, atstovų. Dalyvavo ir sveikino kard. A. J. Bačkis, apaštališkasis nuncijus P. S. Zurbriggen, buvęs Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, Vilniaus meras Artūras Zuokas, seimo nariai bei svečiai iš užsienio. Meninėje programoje dalyvavo Vilniaus arkikatedros choras, kamerinis orkestras, pianistai, fleitistė ir pantomimos grupė. Buvo rodomos Štutgarte vykusio renginio vaizdajuostės. Kalbas sakė R. Prodis, F. Aschoffas, U. Parzany, Chiara Liubich ir kt. Renginys užbaigtas bendra malda bei "Štutgarto deklaracijos" skaitymu. Joje išreikštas visų susirinkusių noras vieningai dirbti dėl brolystės Europoje.

Eilinis Kauno arkivyskupijos kunigų susirinkimas įvyko gegužės 26 d. Kauno kurijoje. Kauno kunigų seminarijos (KKS) rektorius kun. Aurelijus Žukauskas apžvelgė praėjusius mokslo metus, kuriuose studijavo 44 kandidatai į kunigystę. Dar 12 Šiluvoje dalyvauja parengiamajame kurse. KKS vicerektorius kun. Vytautas Paukštis aptarė seminarijos bendrąsias vidaus taisykles bei principus. Apie dvasinį kandidatų kunigystės ugdymą kalbėjo vienas seminarijos dvasios tėvų kun. Arvydas P. Žygas. Seminarijos parengiamojo kurso vadovas kun. Kęstutis Kėvalas pristatė pirmųjų mokslo metų rezultatus šį kursą perkėlus į naujuosius Jono Pauliaus II namus Šiluvoje. Naujieji namai derina akademinę ugdymo programą su neformaliomis galimybėmis, pvz. susitinkant su atvykstančiais maldininkais ir pan., sukuria palankią aplinką būsimiems seminaristams labiau atsiskleisti. Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius su kunigais aptarė arkivyskupijos bei visuomenės reikalus.

Altenbergo Šviesos šventėje Vokietijoje balandžio 26-gegužės 2 d.d. dalyvavo 15 asmenų Kauno ir Vilniaus arkivyskupijų delegacija. Kasmetinėje tradicinėje šventėje dalyvavo apie 300 jaunimo iš Vokietijos, Italijos, Prancūzijos, Airijos ir Lietuvos. Buvo meldžiamasi už taiką pasaulyje, diskutuojama kūrybinėse grupėse ir per įvairias menines formas bandoma įprasminti ir įvertinti taikos svarbą pasaulyje. Buvo suorganizuotos išvykos į muziejus bei kultūriniai vakarai, kur delegacijos pristatė savo valstybes. Į Vilnių delegacija parsivežė uždegtą žibintą, simbolizuojantį taikos ugnį.

Tikėjimo mokymo kongregacijos prefektas kard. Joseph Ratzinger gegužės viduryje skaitė paskaitą Italijos senate Romos Laterano universiteto pilietinių teisių fakulteto 150 metinių proga. Jo teigimu, Europai šiandien gresia pavojus sugriauti savo pačios pagrindą, nes ji praranda savo dvasines šaknis. Pamatinių žmogaus įsitikinimų apie Dievą, save ir visatą suirimas bei neliečiamų moralinių vertybių suvokimo išnykimas yra tapę problema. Europa, žvelgiant iš kitų kultūrų, atrodo kaip iš vidaus mirštanti civilizacija. Kardinolo nuomone, Europos sąjungos konstitucija turi garantuoti neliečiamą, tiesiogiai iš Kūrėjo kylantį žmogaus orumą, pirmesnį už visus politinius sprendimus. Kaip grėsmes jis įvardijo genų inžinerijos ir gyvybės perdavimo srities pažangą, tradicinės santuokos bei šeimos suirimą bei jų pakeitimą naujomis bendro gyvenimo formomis ir per menką pagarbos religijai apsaugą. Dabartinėje Europoje jaučiamas polinkis atsiverti kitoms kultūroms sykiu neigiant savo tradicijas. Be bendrų atsparos taškų ir savų vertybių negalimas joks tikras daugiakultūriškumas. Būsimoji Europos konstitucija turėtų paliudyti, kad Europa vėl ėmėsi sąmoningai ieškoti savo sielos.

Alytaus "Dainavos" vidurinės mokyklos mokiniai džiaugiasi Lietuvos priėmimu į Šiaurės Atlanto ir Europos sąjungas Nuotr. A. Urmanavičienės

Reveransas lietuviškam žodžiui

ANTANAS DUNDZILA

Vilniaus fone, XX šimtmečio eigoje, per vienos šeimos istoriją turime galimybę pamatyti labai talentingai sukurtą, 30 min. trunkantį vaizdų vėrinį, pavadintą *Ištikimi lietuviškam žodžiui.* Tereikia televizijos aparato su šiandien jau paplitusiais DVD arba VCR įtaisais ir – tik pačiai pradžiai – mažyčio smalsumo. O pradėjus žiūrėti, nuo ekrano atsitraukti sunku, žiūrovai mielai prasėdi iki pat galo. Video vėriniui pasibaigus malonu, nes tema ir originaliai, ir talentingai pateikta: pusvalandį praleidi istorinėje, kultūrinėje, Vilniaus miesto ir kelių žymių vilniečių aplinkoje. Nuo kėdės pakyli truputį "alkanas", nes gaila, kad seansas jau pasibaigė. Kad būtų dar nors kelias minutes ilgiau trukęs...

Čia eina kalba apie Vilniuje veikiančio Marijos (1880-1977) ir Jurgio (1876-1941) Šlapelių namo-muziejaus užsakytą, U. Damaševičiaus ir J. Matonio sukurtą daugiausia vaizdų video, su pasakojimu ir muzika. Per caristinės Rusijos, I-jo Pasaulinio karo metu vokiečių, nuo 1920 m. lenkų, 1939 m. – sovietų ir vėl vokiečių okupacijas veikęs M. Šlapelienės knygynas (1906-1949) yra istorinė retenybė. Medicinos gydytojo Jurgio Šlapelio darbai lietuvių kalbos žodynui (surinko, užrašė net 8,000 žodžių!) siekė net užsienį. Šie du bruožai yra Šlapelių veiklos Vilniuje lyg ledo kalno vandenyne viršūnė. Apie kitus, beveik kiekvienam įdomius jų visuomeninius pasireiškimus vaizdžiai, lengvai bei suprantamai kalba Damaševičiaus ir Matonio kūrinys.

Pačioje pradžioje žiūrovą pagauna simpatingi Vilniaus miesto vaizdai, tiek istoriniai, tiek dabartiniai. Rodant šimtmečio pradžioje prie Šv. Jono šventovės veikusį net 100 asmenų chorą, įvedama Marija Piaseckaitė, būsimoji Šlapelienė, nors vis dar neaišku, kur čia žiūrovas bus kreipiamas. Pinasi Marija su Vilniumi (kuriame XIX š. pabaigoje iš 100,000 gyventojų buvo tik 3,000 lietuvių!), bet vyrauja lietuviško žodžio reikšmė ir žymios ano meto visuomenininkų pavardės. Petkevičaitė-Bitė, Basanavičius, trys Vileišiai, Smetona, Mironas, kun. Ambraziejus, Šlapelis, kiti. Įdomu, nes nuotraukos nešablioniškos, kai kurios dar iš viso nematytos. Nors rodomos daugiausia atskiros nuotraukos, bet nesijaučia, kad čia ne filmas – ačiū Damaševičiui ir Matoniui. Siužete lyg ir pradeda prasikišti Jurgis Šlapelis. Hmmm, ar čia bus galima tikėtis romanso? – Ir, iš tikrųjų, pristatoma Marijos ir Jurgio asmeninė laimė, jie jau šeima – Šlapeliai!

Po spaudos atgavimo 1905 kalbama apie "pasivyti stabdytą laiką". Logiškai seka 1906 m. knygyno atidarymas ir 1906 pirmoji tautinė M. Petrausko operetė *Birutė* (tuomet dar rašyta su "u" ilgąja..., spektaklio programoje paaiškinta "Palangos mergelė"). Spėkite, kas dainavo pagrindinį Birutės vaidmenį (su jaunu Kipru Petrausku)? – Šlapelienė! Iš pastatymo yra išlikusi labai romantiška, tikrai "birutiška" Šlapelienės nuotrauka.

Abu Šlapeliai pasineria į Vilniaus lietuvių visuomeninę veiklą. Šlapelis į pedagogiką. Šlapelis savo domėjimąsi lietuvių kalba bei tautosaka nukreipia į ryšius ir neeilinius pasiekimus filologijoje su J. Jablonskiu, K. Būga ir kt. 1915-1918, vokiečių okupacijos metu, Šlapelių buvo vienintelis knygynas Lietuvoje, aprūpinęs visą Lietuvą knygomis, vadovėliais, rašomaja medžiaga. Prasideda lenkų okupacijos represijos, kratos, tardymai, kaltinamosios bylos, terorizmas. II-asis Pasaulinis karas, sovietų nusiaubtas Vilnius prieš jį perleidžiant Lietuvai, vėliau okupacijos.

Pagaliau Jurgio Šlapelio liga bei mirtis, knygyno likimas trečią kartą 1944 sovietams okupavus Vilnių. Marijos Šlapelienės turiningo gyvenimo pabaiga. Keli Šlapelius pažinę asmenys įdomiai, nesikartojančiai apibūdina šių vilniečių asmenybes.

Nors nepažymėta, tačiau šio video leidėjų bei savininku reikia laikyti dabar Vilniuje veikiantį Šlapelių namą-muziejų. Tai vienas iš septynių Vilniaus miesto savivaldybės muziejų (kiti, pvz. Mykolaičio-Putino, Vinco Krėvės memorialiniai butai- muziejai ir t.t). Šlapelių namas-muziejus įsteigtas senamiestyje, buv. Šlapelių name, kurį jie nusipirko 1926 metais. Kalifornijoje gyvenanti Šlapelių duktė Gražutė Sirutienė išimties keliu pastatą atgavo ir padovanojo miestui, įsteigė muziejų. Vilniaus savivaldybės muziejų lankstinukas teigia, kad čia saugomi Marijos ir Jurgio Šlapelių biblioteka, archyvas, numizmatika, filatelija, reprodukcijos, kai kurie asmeniniai daiktai.

Dar grįžkime prie D. Damaševičiaus ir J. Matonio video vėrinio. Tai Vilniaus ir Šlapelių atminimo vertas darbas gražiai perduotam istorijos tarpsniui. Autoriai susipažino su Šlapelių istorija, atrinko medžiagą ir žiūrovui pateikė profesionaliai, šių laikų technika, išliekantį kūrinį. Jis kalba ir faktais ir simboliais. Net senoviškų rašomųjų plunksnų rinkinys dramatiškai atrodo, kai kalbama apie draudžiamą ratą bei kalbą. Diskelis (bei juosta) turėtų būti ištisas dienas rodomas gatvės lygyje esančioje Šlapelių muziejaus vitrinoje – tuo būdu patraukiant praeivių dėmesį. Jis liūdytų, kad muziejus – tai gyvos atminties, su Vilniumi susirišusi įstaiga. Pagaliau Vilniaus miestas galėtų pagalvoti apie komercinį diskelių platinimą – tai puiki medžiaga apie netolimos praeities kultūrinį palikimą.

IŠTIKIMI LIETUVIŠKAM ŽODŽIUI, kultūrinio pobūdžio video vėrinys apie Vilniuje gyvenusius ir veikusius Marįją ir Jurgį Šlapelius. Kūrinio autoriai – U. Damaševičius ir J. Matonis. Autorinės teisės nepažymėtos, metrikos nėra. Diskelį (bei juostą) 2004 m. pagamino Marijos ir Jurgio Šlapelių Namas-Muziejus, Pilies g. 40, Vilnius.

Kai partijos veikėjai nesutaria

Lietuvos krikščionių demokratų partija ir jos rūpesčiai

J. P. KEDYS

Š.m. balandžio 5 d. Kaune įvyko krikščionių demokratų partijos suvažiavimas. Dr. Ignas Vėgėlė, einantis partijos pirmininko pareigas, pateikė šiuos suvažiavimo svarstymus ir nutarimus.

Po 2000 metų nesėkmingų rinkimų į seimą įvyko Lietuvos krikščionių demokratų partijos ir Lietuvos krikščionių s-gos susijungimas. Šios naujos organizacijos pirmininku buvo išrinktas dr. K. Bobelis. 2003 m. Lietuvos krikščionių demokratų partija išrinko dr. K. Bobelį kandidatu į prezidentus. Dr. K. Bobelis savivaldybių rinkimuose gavo 7% balsų, bet prezidento rinkimuose tik 2%. Po nesėkmingų prezidento rinkimų dr. K. Bobelis žodžiu iš partijos pirmininko pareigų atsisakė, bet praktiškai atsistatydinimą delsė. 2003 m. kovo mėn. dr. K. Bobelis pareiškė savo atsistatydinimą, bet su sąlyga, jeigu tas naujasis pirmininkas bus partijos daugumos patvirtintas. Po to kovo mėnesį įvyko partijos atstovų suvažiavimas. Dr. K. Bobelis šiame suvažiavime nedalyvavo ir parašęs atsiprašymą išvyko į Berlyną, pridurdamas raštu: "Esu nutaręs partijos pirmininko pareigas perduoti, kai tik rasime daugumai priimtiną kandidatą, todėl kviečiu partijos kolegas į 2004 m. kovo mėn. 20 d. K.D. konferenciją".

Į šią konferenciją susirinko per 2000 atstovų ir buvo išpildyta dr. K. Bobelio sąlyga. Iš keturių pasiūlytų kandidatų buvo išrinktas Molėtų rajono meras Valentinas Stundys.

Grįžęs iš Berlyno dr. K. Bobelis pareiškė, jog iš partijos vadovo jis nepasitraukia ir V. Stundžio išrinkimo nepripažįsta. Tokiu savo elgesiu dr. K. Bobelis pakenkė partijos įvaizdžiui. Po to įvyko dar du partijos tarybos posėdžiai su dviem trečdaliais tarybos narių. Niekas tarybos posėdžiuose nekėlė klausimo dėl susirinkimo teisėtumo. Posėdžiams pirmininkavo naujai konferencijos išrinktas pirmininkas V. Stundys. Taryba išrinko naujus valdybos narius, bet dr. K. Bobelis ir toliau nepripažįsta nei konferencijos sprendimo nei tarybos posėdžių nutarimų. Dr. K. Bobelis kviečia partijos narius į susirinkimus, į kuriuos atsilanko tik desėtkas. Kaune vykusiame tarybos posėdyje Lietuvos krikščionys demokratai parėmė P. Auštrevičiaus kandidatūrą į prezidentus.

Medžiagą šiam pokalbiui pateikė dr. Ignas Vėgėlė, laikinai einantis valdybos pirmininko pareigas.

SPAUDOS BALSAI

Masinė emigracija iš Lietuvos

Tą dieną, kai Lietuva įstojo į Europos sąjungą, emigravo 36,000 asmenų

Niujorko rusų kalba leidžiamas dienraštis *Novoje Ruskoje Slovo* š.m. gegužės 29-30 d. laidoje rašo: "Pompastiškai buvo atšvęstas Lietuvos įstojimas į Europos sąjungą, bet Lietuvoje netikėtai buvo atkreiptas dėmesys į emigracines nuotaikas. Pagal pasienio apsaugos tarnybas vien tik oficialaus Lietuvos įstojimo į Europos sąjungą dieną, gegužės pirmąją, Lietuvą paliko 36,000 asmenų. Tą dieną Vilniaus orouoste visi skrydžiai į Europą buvo užpildyti, taip pat ir tarptautiniai autobusai. Be to, pabrėžia pasieniečiai, nuo gegužės pirmos dienos buvo kelis kartus padidintas skrydžių skaičius iš Vilniaus į Didžiąją Britaniją, Airiją ir Švediją.

Tai, kad Lietuvos piliečiai rodo susidomėjimą kaip tik tais kraštais, nėra atsitiktinis. Kitaip negu kitos Europos sąjungos narės šios trys valstybės nepriėmė draudžiamo pobūdžio nuostatų, liečiančių naujus ES narius piliečius. Visi kiti kraštai įvedė septynerių metų pereinamąjį laikotarpį, ribojantį iš naujai priimtų ES narių ateivių įsidarbinimą. Tai suprantama: Lietuvos piliečiai skuba įsikurti tuose kraštuose, kur tai padaryti dar galima. Oro linijų bendrovės atstovas komentavo, kad "išvykstančių uždarbiauti yra taip daug, kad 120 vietų lėktuvai yra užpildyti. Bendrovė pripažįsta, kad sunkiai susidoroja su keleivių antplūdžiu. Pagal pasieniečių pasisakymus paliekančių Lietuvą asmenų amžius neviršyja 35 metų. Pirmoje eilėje gavę atostogas darbo ieškoti išvyksta jauni žmonės su aukštesniuoju išsilavinimu, pasiryžę Anglijoje už aštuonis šimtus svarų per mėnesį eiti virtuvės darbininkų pareigas".

Nebus Pilsudskio gatvės

Toronto lenkų dienraštis *Gazeta* š.m. birželio 18-20 d. laidoje rašo: "Vyriausias Lietuvos administracinis teismas antradienį paskelbė negaliojančiu Vilniaus rajono savivaldybės prieš pusę metų padarytą sprendimą pavadinti vieną Pikeliškių kaimo gatvę Juzefo Pilsudskio vardu. Tai reiškia, kad dabar reikės nuimti jau pakabintas lenteles su Pilsudskio vardu. "Neketinu to daryti" – trečiadienį pareiškė Lietuvos lenkų rinkimų akcijos pirmininkas atstovas Waldemar Tomaszewski. 2003 m. spalio pabaigoje Vilniaus rajono savivaldybės valdžia, patenkindama Pikeliškių gyventojų pageidavimą, nusprendė pavadinti gatvę, kurioje yra Maršalo dvarelis, Pilsudskio vardu.

Tai papiktino dalį lietuvių, kuriems Pilsudskis yra Vilniaus okupantas. Jie pasiūlė, kad seimo Žmogaus teisių komitetas ištirtų šį reikalą, kuris vis dėlto nerado jokių teisinių pažeidimų. Vilniaus sričiai valstybės atstovas savivaldybės sprendimą apskundė savivaldybės administraciniam teismui. Žemesnėje savivaldybės teismo instancijoje savivaldybė bylą laimėjo, tačiau Vyriausiame administracijos teisme ją pralaimėjo (...)

1920 m. valstybės vadui Juzefui Pilsudskiui pasiūlius (?J.B.) gen. L. Želigovskis užėmė Vilnių ir Vilniaus kraštą, paskelbdamas jį "Vidurio Lietuva", kuri 1922 m. buvo prijungta prie Lenkijos".

Straipsnelyje visai nepaminėta, kad tai darydamas Pilsudskis sulaužė Suvalkų sutartį.

"Mažeikių naftos" privatizacija

Varšuvos dienraštis *Gazeta Wyborcza* š.m. birželio 2 d. laidoje rašo: "Centro kairiųjų seimo narių vyraujanti valdžios komisija pripažino, kad už 'Mažeikių naftos' privatizavimą yra kalta to meto konservatorių valdžia. To meto min. pirmininkas Rolandas Paksas ir to meto prezidentas Valdas Adamkus (...) 1999 metais po kelerių derybų metų Lietuvos valdžia pasirašė sutartį su amerikiečių koncernu 'Williams International'. Mažeikių naftos perdirbimo gamyklą taip pat norėjo pirkti rusų gigantas 'Lukoil', bet valdžia nenorėjo jos rusams perleisti. Vilnius neslėpė, kad už Mažeikių pardavimą amerikiečiams laukė iš jų paramos stojant į ŠAS (NATO) ir todėl padarė didelių nuolaidų".

Tuo pačiu klausimu kitas Varšuvos dienraštis *Rzeczpospolita* š.m. birželio 2 d. laidoje rašo: "Specialios seimo komisijos, sudarytos tirti Mažeikių naftos perdirbimo gamyklos privatizavimą, nuomone, ši firma buvo 'tiesiog atiduota' "Williams International Company", koncernui.

(...) Komisija nustatė, kad Lietuvos biudžetas už vieną iš didžiausių Lietuvos įmonių privatizaciją jokių pinigų negavo. Buvo konstatuota, kad Valdas Adamkus, šiuo metu vėl siekantis prezidento pareigybės, turėjo šioje byloje politinę įtaką svarbiausiuose sprendimuose. (...) Atsakomybę už naftos perdirbimo gamyklos privatizavimą komisija taip pat priskyrė ir Rolandui Paksui, kuris tuo metu buvo min. pirmininku ir dalyvavo transakcijų paruošime. Sutarties pasirašymo išvakarėse jis atsistatydino. Pagal komisijos narius tai įrodo, kad Paksas neparodė pakankamos atsakomybės kaip vyriausybės šefas. Jam atsistadydinus min. pirmininku tapo dabartinis konservatorių vadovas Andrius Kubilius.

Kubilius komisijos išvadas apibūdino kaip baimę dėl konservatorių populiarumo augimo. 'Tvirtinimas, kad įmonė buvo atiduota, liudija apie visišką ekonomikos nesupratimą arba nesąžiningumą' – komentavo seimo komisijos tyrimo išvadas, kurios bus perduotos gen. prokuratūrai, darančiai šiuo reikalu atskirus tyrimus". **J. B.**

(Iš "Rzeczpospolita")

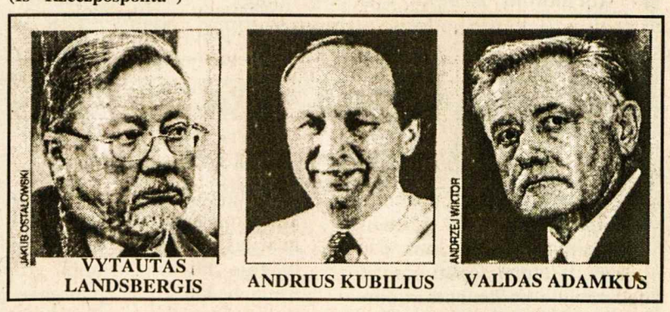

VYTAUTAS LANDSBERGIS — ANDRIUS KUBILIUS — VALDAS ADAMKUS

PADĖKA

MŪSŲ MIELAI TETAI

A†A

MAGDALENAI TARVYDIENEI

iškeliavus amžinybėn 2004 m. gegužės 11 d., nuoširdžiai dėkojame Prisikėlimo parapijos klebonui kun. A. Simanavičiui, OFM, ir kun. E. Jurgučiui, OFM, už koncelebruotas šv. Mišias bei atsistavusiam diak. dr. A. Ambrozaičiui už palydėjimą į kapines.

Dėkojame karsto nešėjams, D. Radtkei už gražias giesmes, visiems, kurie užprašė šv. Mišias, atsiuntė gėlių ir aukojo šalpai jos atminimui. Nuoširdus ačiū giminėms, artimiesiems, draugams ir pažįstamiems, dalyvavusiems laidotuvėse bei išreiškusiems užuojautą.

Ačiū V. Birštonui ir jo talkininkėms už paruoštus laidotuvių pietus ir aukas rinkusioms M. Povilaitienei ir D. Keršienei.

H. Simanavičienė, B. Biretienė, I. Woodham, E. Malinauskienė

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS DARBUOTOJUI

A†A

KĘSTUČIUI DUBAUSKUI,

ilgamečiam Tarybos nariui, PLB seimo atstovui ir buvusiam Kalgario apylinkės pirmininkui, iškeliavus amžinybėn, reiškiame nuoširdžią užuojautą jo šeimai, giminėms ir visiems artimiesiems –

KLB krašto valdyba

PADĖKA

MYLIMAM SŪNUI IR BROLIUI

A†A

GIEDRIUI VIGELIUI

iškeliavus amžinybėn 2004 m. birželio 14 d.,

nuoširdžiai dėkojame Prisikėlimo parapijos klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, už aukotas gedulines Mišias, kun. Petrui Šarkai, OFM, už maldas laidotuvių namuose ir palydėjimą į kapines, vargonininkei Danguolei Radtke ir smuikininkei Audronei Šarpytei.

Dėkojame Monikai Povilaitienei, "Kretingos" stovyklos vadovams R. L. S. Kuliavams, K. A. Ambrozaičiams, giminėms, draugams ir visiems pažįstamiems, padėjusiems ir užjautusiems mūsų šeimą šią sunkią valandą. Nuoširdus ačiū visiems už užprašytas Mišias. Janinai Gruklienei dėkojame už paruoštus skanius pietus.

Liūdintys tėvai, brolis Mindaugas ir sesutė Sandra

Kilnus Lietuvos patriotas

Povilas Labanauskas gimė 1908 m. gruodžio 12 d. Tytuvėnuose. Mokydamasis Kauno "Aušros" gimnazijoje, 1921 m. įstojo į jūrų skautus, 1924-1927 m. buvo Lietuvos jūrų skautų vadas. Baigė "Aušros" gimnaziją 1927 m. Generolui T. Daukantui padedant, gavęs vyriausybės stipendiją, kartu su Vytautu Kuizinu 1928 m. išvyko į Livorną, Italijoje, kur baigė Karališkojo laivyno akademiją 1931 m., o 1932-1934 m. atliko jūrų karininko stažą ir baigė Italijos karo laivyno karininkų aukštuosius kursus.

Grįžęs į Lietuvą 1934 m., ltn. P. Labanauskas buvo paskirtas į kariuomenės artilerijos pulką. 1935 m. rugpjūčio 1 d. Lietuvos kariuomenės vadas divizijos gen. Stasys Raštikis išleido įsakymą dėl mokomojo karo laivo įsteigimo. Pirmą kartą Lietuvos istorijoje ant "Prezidento Smetonos" stiebo suplevėsavo trispalvė su auksiniu Vyčio Kryžiumi raudoname skyde – Lietuvos karo laivyno vėliava. Pirmuoju Lietuvos karo laivo vadu tapo jūrų kapitonas Antanas Kaškelis, artilerijos karininku – ltn. Povilas Labanauskas.

1937-1938 m. pastarasis buvo išsiųstas į Tulono karo laivyno torpedų ir elektros karininkų mokyklą. Nuo 1935 tęsė tarnybą laive "Prezidentas Smetona". Turėdamas gerą teorinį bei praktinį pasiruošimą, P. Labanauskas rūpinosi laivo apginklavimu didesnio kalibro pabūklais, karininkų paruošimu, karinio uosto statyba ir modernizavimu, pakrantės gynyba, parašė karo laivo statutą, mechanizmų vartojimo instrukcijas, jūreivių mokymo programas, keletą vadovėlių jūrininkams. P. Labanausko dėka Lietuvos karo laivas "Prezidentas Smetona" ir karo laivyno vėliava buvo pavaizduoti tarptautiniame karo laivynų metraštyje, laivynų signalų ir vėliavų 1936 m. almanache.

POVILAS LABANAUSKAS

Už pavyzdingą tarnybą ir nuopelnus prezidentas Antanas Smetona P. Labanauską apdovanojo DLK Gedimino 5-ojo laipsnio ordinu. 1939 m. gruodžio 1 d. jūrų kapitonui A. Kaškeliui išėjus į atsargą, P. Labanauskas buvo paskirtas karo laivo "Prezidentas Smetona" vadu ir jam suteiktas kapitono leitenanto laipsnis.

1939 m. vokiečiams užėmus Klaipėdą, norint išsaugoti didžiausią Lietuvos karo laivą, reikėjo kuo skubiausiai jį nuplukdyti į Šventosios uostą. P. Labanauskas organizavo kelis šimtus savanorių ir per 2 mėnesius, dirbant dienomis ir naktimis, buvo pagilintas uostas, įtaisytos krantinės, nutiesta geležinkelio šaka į prieplauką. 1940 m. birželio 15 d. rusams okupavus Lietuvą, P. Labanauskas su laivo karininkais jūrų ltn. V. Kuizinu ir jūrų jn. ltn. R. Naku, protestuodami prieš sovietų kariuomenės laivo užgrobimą, nutarė pakeisti laivo pavadinimą ir vietoj Lietuvos karo laivyno vėliavos iškelti raudoną, sovietinę vėliavą. Nuleidę Lietuvos vėliavą 1940 m. liepos 20 d. ateinančios audros tamsoje iš uosto išplaukė "paburiuoti" ir atsirado vokiečių užimtoje Klaipėdoje.

P. Labanauskas gyveno Vokietijoje, pateko į Švediją, iš kur per Braziliją 1941 m. pasiekė JAV. 1944 m. baigęs Kalifornijos technologijos institutą magistro laipsniu, trejus metus dirbo inžinieriumi "General Electric" firmoje. 1947-1950 m. dėstė elektroinžineriją Marquette universitete Milwaukee, Wisconsin valstijoje. Jis buvo pirmosios "Amerikos balso" programos vedėjas – 1951 m. Mokėdamas lietuvių, anglų, italų, prancūzų, portugalų ir rusų kalbą, tarnavo "Amerikos balse" Miunchene, vėliau Pietų Amerikos skyriaus vadovu – iš viso 33 metus. 1984 m. išėjo į pensiją.

1995 m. rugpjūčio 1 d. Lietuvos karinių jūrų pajėgų įsteigimo 60-mečio jubiliejaus proga, Lietuvos karinių jūrų pajėgų vadas komandoras R. Baltuška ir Klaipėdos miesto meras dimisijos jūrų kapitoną Povilą Labanauską apdovanojo padėkos raštu ir jubiliejiniu KJP įsteigimo 60-mečio medaliu.

Lietuvai švenčiant kariuomenės 80-metį 1998 m., P. Labanauskas už nuopelnus Lietuvai buvo apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 3-ojo laipsnio ordinu.

Jam 2003-siais būtų suėję 95-eri metai, tačiau senatvė ir liga jį paėmė iš mūsų tarpo. Šiemet minime jo netekties penkmetį.

Vasaros atostogos

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Nors pavasaris užsitęsė ilgokai su lietumis, žaibais ir audromis, tačiau tai netrukdė šeimoms sudarinėti vasaros planus, ypač kai šeimose yra priaugančio jaunimo. Mokslo metams pasibaigus, būtina numatyti vasaros atostogas, nors tėvai, kurie turi tarnybas, yra kiek suvaržyti pasirinkti laiką, tačiau mokyklas lankantis jaunimas yra visiškai laisvas. Visi žinome, kad jaunimo organizacijos, ir skautai, ir ateitininkai bei sporto vienetai planuoja vasaros atostogų metu stovyklas. Jose lietuviškasis jaunimas turi progą arčiau susigyventi su lietuviškomis tradicijomis, pramokti ir dainuoti lietuviškas dainas, kuriose glūdi mūsų protėvių dvasia. Jei rūpinamės, kad priaugančios kartos nenutaustų, nenutoltų nuo lietuviškų šaknų, turime panaudoti savo žinias namuose, juos mokyti lietuviškų poterių, maldų, himno, dainų, pasakų.

Nesunku įsivaizduoti, kokį stiprų įspūdį jaunimui gali padaryti istorinis faktas, kad Karaliui Mindaugui karališką karūną suteikė popiežius Inocentas IV. Tai turėtų sudaryti gilų įspūdį priaugančiose kartose ir jose sukelti pasididžiavimą savo kilme. Tiek Kanados, tiek JAV, Australijos ir kitų kraštų lietuviai privalo rūpintis savo visuomenės išlikimu, kaip tai labai sėkmingai daro italai, lenkai, vokiečiai ir kitos tautybės. Kiekviename JAV mieste randame vokiškas, itališkas ar kitų tautybių užkandines su jų tautiniais patiekalais ir būdingomis dekoracijomis.

Vasara yra laikas planuoti renginius lietuvybei išlaikyti priaugančiose kartose. Londono universiteto profesoriai, senos istorijos žinovai ir tyrinėtojai, nusprendė, kad lietuvių tauta ir kalba yra viena iš seniausių pasaulyje, išskyrus kiniečius, izraelitus ir japonus. Turėkime viltį, kad ši vasara sustiprins lietuviškame jaunime pasididžiavimą savo kilmės šaknimis ir įdiegs lietuviško patriotizmo dvasios.

• **Jaunystė yra laiminga, nes ji gali matyti grožį. Bet kas, galįs matyti grožį, niekad nepasens.**
(Franz Kafka)

OVER A CENTURY OF SERVICE
18 74
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Poeto Bernardo Brazdžionio ir rašytojo Jurgio Jankaus pagerbime – Kanados kultūrininkai atliko Poezijos ir literatūros popietę Lemonte gegužės 30 d. Iš k. Aušra Karkienė, Alina Žilvytienė, Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė, Algirdas Kynas, Marytė Kalvaitienė, Daiva Botyrienė, Joana Kuraitė-Lasienė ir JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė Marija Remienė

Naujoviška literatūros popietė

Kanadiečių atvežta programa Lemonte prie Čikagos

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Gegužės antroje pusėje Čikagoje JAV LB Kultūros taryba jau keliolika metų rengia *Poezijos dienas*, kurių programą dažnai atlikdavo poetai iš Lietuvos. Šį kartą susirinkusiuosius maloniai nustebino iš Kanados atvykę atlikėjai – Hamiltono mėgėjų teatro "Aukuras" ir Toronto mėgėjų teatro "Aitvaras" nariai, vadovaujami Ramūnės Sakalaitės-Jonaitienės, atvežę Bernardo Brazdžionio ir Jurgio Jankaus pagerbimui skirtą programą.

Šis kultūrinis renginys įvyko š.m. gegužės 30 d. Lietuvių fondo salėje PLC, Lemonte. Nors oras ir buvo tikrai blogas – pylė lietus kaip iš kibiro ir tik prieš pat programos pradžią dangus nusiblaivė, bet žmonių, tų, kurie užaugo ir subrendo su B. Brazdžionio eilėmis ir J. Jankaus pasakojimais, buvo daug, beveik pilna salė. Jaunų – mažai.

Scena buvo papuošta dideliais B. Brazdžionio ir J. Jankaus portretais, ant stalelio stovėjo baltų gėlių puokštė, degė žvakė.

Poezijos ir literatūros popietę pradėjo JAV LB Kultūros tarybos pirm. Marija Remienė, pasveikinusi atvykusius ir pasidžiaugusi pas mus naujais atlikėjais iš Kanados.

Programai pasigėrėtinai vadovavo R. Sakalaitė-Jonaitienė, kuri buvo ir jos autorė, viską darniai sudėliojusi į turiningą mūsų didžiųjų rašytojų kūrinių pynę, įterpdama įdomių apybraižų iš jų gyvenimo, laiškų ir pasisakymų.

J. Jankus ir B. Brazdžionis mirė sulaukę 95 metų, prieš dvejus metus, vienas birželio, kitas liepos mėnesį. Abu – Nepriklausomos Lietuvos laikotarpio kūrėjai, abu premijuoti.

Programa buvo pradėta muzikiniu įvadu. Balio Dvariono *Preliudą* paskambino pianinu Berta Brazdeikytė. Po pakaitomis einančių intarpų, eilių, ištraukų skaitymų – daina *Keleivis* (ž. B. Brazdžionio, muz. D. Polikaičio), kurią atliko Jūratė Grebliauskienė, Jurga Čepkutė ir Renata Kancleris, bei viena giesmė, atlikta Jūratės ir Rimo Grebliauskų.

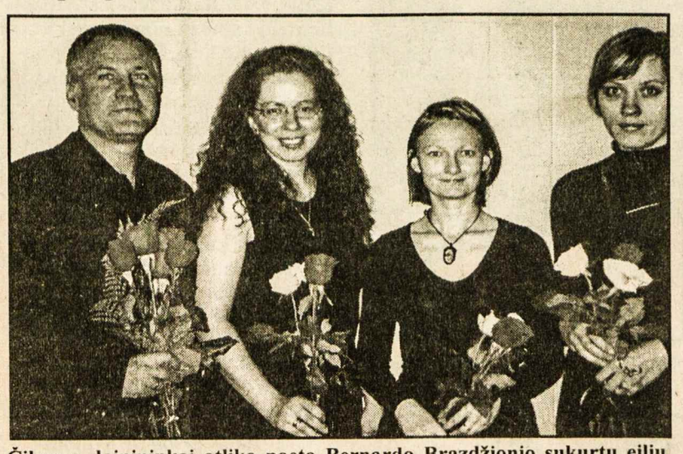

Čikagos dainininkai atliko poeto Bernardo Brazdžionio sukurtų eilių dainą muziko Dariaus Polikaičio ir giesmę: Rimas Grebliauskas, Jūratė Grebliauskienė, Jurga Čepkutė ir Renata Kanclerienė 2004 m. gegužės 30 d. Lemonte

Apie B. Brazdžionį R. Sakalaitė-Jonaitienė sakė; jis žymus lyrikas, kritikas, pedagogas. Rašė apie Dievą, tikėjimą, Lietuvą. Jo žodžiai išreiškė mūsų sieloje glūdėjusius jausmus. Jis mokė jo sudėti eiles taip skambiai, gyvai, pranašiškai, žodžiu pasakyti mintį ir jam duoti meninį drabužį. Ne tik mūsų dvasią jis kėlė, bet ir Vorkutos kalinius.

Puikiai buvo perduotos įvairių atlikėjų B. Brazdžionio eilės: *Poeto autobiografija, Paskutinis pasmerkto myriop žodis, Šiaurės pašvaistė, Iš Tavo rankos, Šaukiu aš tautą, Neregio elegija, Aš čia gyva, Ypatingai.*

Kalbėdama apie J. Jankų, programos vadovė sakė, kad J. Jankus – pasakotojas. Jau nuo mažens kūrė pasakas. J. Jankus daug dėmesio skyrė gamtai, o psichologinis įžvalgumas vertė jį skverbtis į žmogų. Jo sakiniai – kaip upės, kalba turtinga, sodri ir gyva. Jo paties žodžiais – rašiau, kas ėjo iš mano paties vidaus, iš mano žemės Lietuvos.

Po trumpo įvado apie J. Jankaus dramas, buvo paskaityta ištrauka iš *Peilio ašmenys* ir apysaka *Adomas ir Ieva.*

Ne vienos popietės užduotis aptarti J. Jankaus ir B. Brazdžionio kūrybą, sakė R. Sakalaitė-Jonaitienė. Taip, bet reikia pastebėti, kad neilgoje, puikiai paruoštoje programoje ji sugebėjo perduoti esmingiausius kūrėjų bruožus.

Ši literatūros popietė buvo užbaigta įrašu pačiam B. Brazdžioniui deklamuojant *Per pasaulį keliauja žmogus.* Ir jo balsas, toks skaidrus ir tvirtas priminė tas *Poezijos dienas* Čikagoje, kada jis, Mūsų Didysis Poetas, jose dalyvaudavo.

M. Remienė dėkojo visiems atsilankiusiems ir ypatingą padėką reiškė atlikėjams iš Kanados, atvežusiems tokią gražią programą, o dabar, per naktį turėsiantiems keliauti namo, kur sekančią dieną jų laukia darbas.

Programą atliko Hamiltono mėgėjų teatro "Aukuras" aktorės Marija Kalvaitienė ir Alina Žilvytienė, Toronto mėgėjų teatro "Aitvaras" aktoriai: Daiva Botyrienė, Aušra Karkienė, Joana Kuraitė-Lasienė ir Algirdas Kynas. Režisierė ir programos vadovė – Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė.

Atsilankiusieji dėkingi svečiams iš Kanados dovanojusiems ilgai atmintiną literatūrinę popietę.

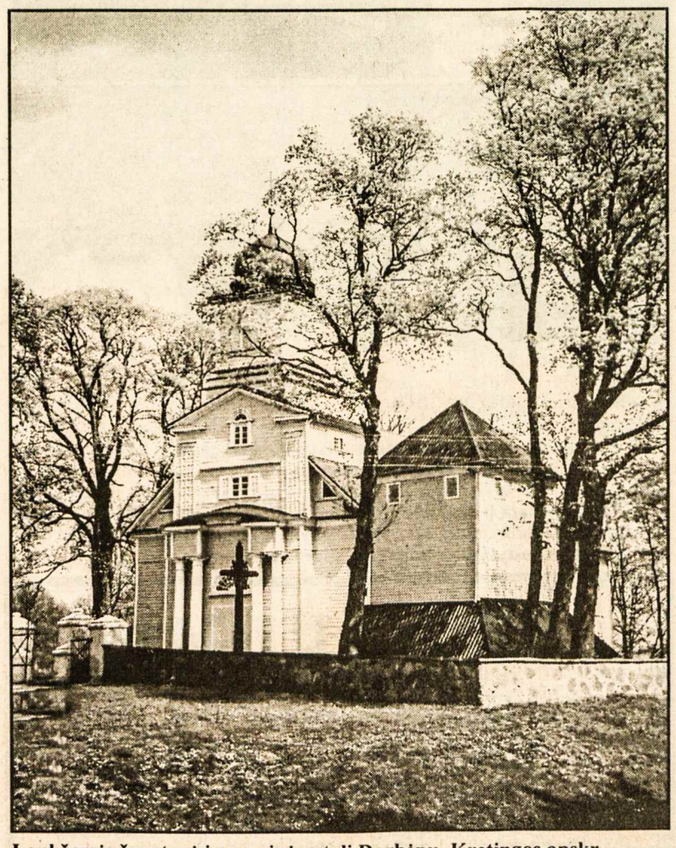

Laukžemės šventovė ir varpinė netoli Darbėnų, Kretingos apskr.
Nuotr. Č. Jonio

Savaitė...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

demokratų partijos, įteikdamas pareiškimą partijos pirmininkui Valentinui Mazuroniui. Buvęs Rolando Pakso vyriausybės narys teigė, jog tokį jo sprendimą paskatino netinkama partijos strategija ir taktika, slenkanti į radikalizmą.

Tą pačią dieną liberaldemokratų frakcijos seime seniūnas Henrikas Žukauskas sustabdė savo, kaip partijos pirmininko pavaduotojo ir valdybos nario įgaliojimus. Jis liks frakcijos seniūnu ir eiliniu Liberalų demokratų partijos nariu. Birželio 17 iš partijos pasitraukė seimo narys Jonas Lionginas.

RSJ

Mokslo žymūnas ir jo darbai

Etnologas profesorius Jonas Balys švenčia amžiaus 95-metį

Etnologas ir tautosakininkas Jonas Balys gimė 1909 m. liepos 2 d. Krasnavoje, netoli Kupiškio, Panevėžio apskrityje. Baigęs Kupiškio mokyklą 1924 m., mokėsi Panevėžio mokytojų seminarijoje, studijavo Kauno, Grazo ir Vienos universitetuose Austrijoje. Vienoje 1933 m. įsigijo daktaro laipsnį, o 1933-1934 m. gilino tautosakos studijas Helsinkio universitete Suomijoje.

Buvo Vytauto Didžiojo universiteto etnologijos katedros vyriausiu asistentu 1934-1935 m. Įsteigęs Lietuvių tautosakos archyvą 1935 m. liepos 16 d., jis tapo jo vedėju ir tas pareigas ėjo iki 1944 m. Jo vadovaujamas archyvas per tą laiką sukaupė apie pusę milijono lietuvių tautosakos kūrinių. Jis taip pat 1942-1944 m. buvo Vilniaus universiteto tautotyros katedros vedėjas ir docentas.

Vokietijoje, Freiburge i. Br., jis dirbo asistentu *Deutsches Volksliederarchiv* – Vokiečių liaudies dainų archyve (1944-1945), vėliau 1946-1948 – Baltijos universitete Hamburge-Pinneberge dėstė etnologiją ir tautosaką.

Imigravęs į JAV, 1948 m. dėstė Indiana valstijos universitete, 1952-1954 dirbo moksliniu bendradarbiu Šiaurės Amerikos arktikos institute Vašingtone. Nuo 1956 m. buvo "Library of Congress" baltistikos skyriaus vedėju.

Dr. J. Balys, žymus tautosakininkas, daugelio akademinių draugijų narys, priklauso *American Folklore Society*, Tarptautinei etnologijos ir tautosakos draugijai (Paryžiuje), *Academie Internationale des Sciences et des Lettres* (Paryžiuje-Niujorke), Tarptautinei tautosakos tyrimų draugijai (Paryžiuje), *Baltische Forschungsinstitut* (Bonoje), Lietuvių mokslo institutui (JAV) ir buvo šios organizacijos pirmininkas nuo 1964 iki 1967 m.

Dr. Balys redagavo daugybę leidinių – *Jaunoji Lietuva* (1929-1930), *Tautosakos darbai* (1935-1940), *Lietuvių tautosakos lobynas* (1951-1959), *Lituanistikos darbai* (1966). Jis taip pat rašė šimtus straipsnių (per 600) lietuviškai, angliškai ir vokiškai savo srities bibliografijoms, žodynams, katalogams ir enciklopedijoms bei *Library of Congress Journal*. Išleido per 34 lietuvių tautosakos ir etnologinės medžiagos knygų, pvz. *Lietuvių liaudies sakmės* (1940), *Liaudies magija ir medicina* (1951), *Lietuvių mitologiškos sakmės* (1956), *Lietuvių dainos Amerikoje* (1958), *Lietuvių liaudies pasaulėjauta* (1966), *Lietuvių kalendorinės šventės* (1978), bei kitos vokiečių ir anglų kalbomis.

Prof. JONAS BALYS

"Tai buvo ne šiaip pasiskaityti, o mokslo reikalams leidžiamos knygos su spausdinamą medžiagą apibendrinančiais įžvalgiais įvadais, rodyklėmis, komentarais, kuriose būdavo įkūnytas paskutinis, naujausias pasaulinės folkloristikos ir etnologijos žodis, įvesdinama lietuvių medžiaga į tarptautinį kontekstą", rašė dr. Norbertas Vėlius.

Lietuvos ministeris pirmininkas Tautos namų tarybos ir Etninės globos tarybos teikimu paskyrė 1994 metų Valstybinę Jono Basanavičiaus premiją Jonui Baliui. Jam negalint dalyvauti įteikime, Etninės globos tarybos pirmininkas prof. Norbertas Vėlius jį apibūdino kaip "naujos, mokslinės lietuvių folkloristikos ir etnologijos eros pradininką Nepriklausomoje Lietuvoje". Apie dr. J. Balį Vėlius toliau sakė, jog jis "atidžiai sekė pavergtos Lietuvos folkloristų ir etnologų darbus, sielojosi dėl jiems valdžios daromų kliūčių, recenzavo ir populiarino atradimus, griežtai kritikavo už pataikavimą okupantams ir jų ideologijai. Lietuvos folkloristams ir etnologams jis visą laiką buvo kelrodė žvaigždė, švietusi už jūrų marių".

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus 1999 m. vasario 16 d. dr. Balį apdovanojo Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinu.

Dr. Balys išėjo į pensiją iš "Library of Congress" darbo 1981 m. Nuo 1998 m. gyvena Illinois valstijoje su žmona Elena, kurią vedė prieš 63 metus. Vaikai - Angela Bergeron (Charlottesville, Virginia) ir Petras Balys (Clarksville, Virginia) džiaugiasi jo pasiekimais ir sveikiną jį gimtadienio proga.

RSJ

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniškai įriša
knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

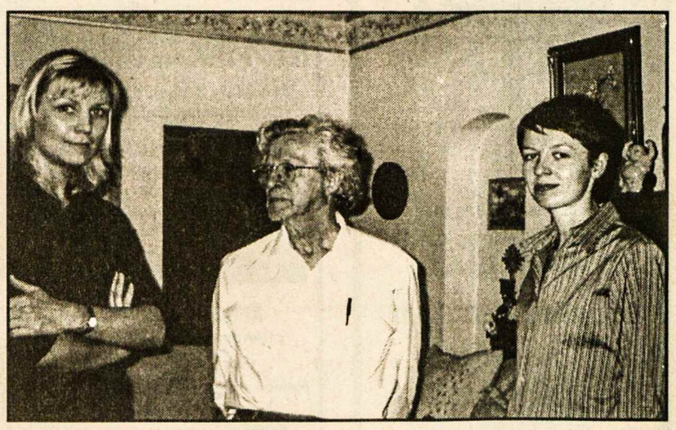

Prof. dr. Stasys Goštautas iš Bostono buvo atvykęs į Čikagą ir susipažino su vietos lietuvių gyvenimu. Kadangi jis yra nuolatinis *Amerikos lietuvio* savaitraščio bendradarbis, viešėjo ir šio laikraščio redakcijoje. Nuotraukoje – su *AL* darbuotojomis – Vita Malinauskiene ir Vaiva Ragauskaite
Nuotr. Ed. Šulaičio

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

LAISVOJE TĖVYNĖJE

GRĮŽO JŪREIVIAI

Birželio 21 d. iš Floridos į Vilnių grįžo vienuolika Lietuvos jūreivių, beveik metus praleidusių JAV kalėjimuose, kaip įtariami kokaino kontrabandininkai. Birželio 15 d. Floridos valstijos Tampos miesto teismas išteisino Lietuvos jūreivius, taip pat tris ukrainiečius ir vieną Rusijos pilietį, dirbusį motorlaivyje "Jalta". Tikimasi, kad bus paleistas ir laivo virėjas, lietuvis Arūnas Milkintas. Visi buvo įdarbinti laive "Jalta" per Lietuvoje veikiančią jūreivių įdarbinimo agentūrą "Pakėnas", o A. Milkintas įsidarbino būdamas Panamoje. Jūreivius pasitiko jų likimu rūpinęsis seimo narys Vaclovas Stankevičius. Jų reikalais taip pat aktyviai rūpinosi Lietuvos diplomatai, ypač ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas. Laive buvo atrasta 3.5 tonos kokaino. Juos apkaltinus, jūreiviams galėjo tekti kalėti 25 metus ar net iki gyvos galvos. Kaltę dėl kokaino kontrabandos prisiėmė narkotikų karteliui priklausantis kolumbietis.

TRAMVAJAUS PROJEKTAS

Europos investicijų bankas (EIB) finansuoja greitojo tramvajaus projekto Vilniuje galimybėms ištirti. Birželio 23 d. sutartį dėl paramos patvirtino Vilniaus miesto taryba. Iš EIB paramos lėšų 250,-000 eurų (863,200 litų) numatoma skirti bendrovei, kuri parengs tyrimą. Bendrovei pateikus neigiamas išvadas arba Vilniaus miestui dėl kitų priežasčių nusprendus šio projekto nebetęsti, EIB suteiktos finansinės paramos grąžinti nereikės. Jei tramvajaus projektas bus įgyvendinamas, šios išankstinės lėšos taps grąžintina paskola. Tramvajaus Vilniuje projektas galėtų kainuoti apie 2.6 bln. litų, iš jų daugiau kaip pusę tikimasi gauti iš Europos struktūrinių fondų.

MOKESČIŲ LENGVATOS

Lietuvos seimas, siekdamas paskatinti informacinės visuomenės plėtrą, birželio 15 d. papildė Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą. Nuo šiol gyventojai, vieną kartą per trejus metus įsigiję iki 4,000 litų kainuojantį asmeninį kompiuterį su programine bei interneto prieigos įranga, galės sumažinti jo kainą susigrąžindami dalį sumokėtų mokesčių. Mokesčių lengvata turėtų paskatinti Lietuvos kompiuterinės įrangos rinkos augimą. Pernai didmeninė kompiuterinės įrangos rinka Lietuvoje išaugo maždaug 5% iki 520 mln. litų. Didžiausia Lietuvos kompiuterių gamybos bendrovė "Sonex grupė" birželio 15 d. paskelbė, veikdama kartu su didžiausiu interneto tiekėju "Lietuvos telekomu" bei įmone "Ūkio banko lizingas", palankesnes sąlygas įsigyti kompiuteriui ir interneto paslaugoms iki liepos 17 d. Statistikos departamento duomenimis, 2003 m. trečiajame ketvirtyje asmeninius kompiuterius namie turėjo 20% namų ūkių, o internetu namie naudojosi 7.7% šeimų. Praėjusių metų birželio mėnesį Europos sąjungos naujos narės kompiuterius namuose vidutiniškai turėjo 34% apklausos dalyvių, o 19% naudojosi internetu namie.

PRITRŪKO KRAUJO

Lietuvos vyriausybė birželio 16 d. nutarė trečdaliu sumažinti išmoką už duodamą kraują, tačiau Kraujo centro žiniomis, kol kas už sugaištą laiką aukotojams mokama įprasta vienos dieno vidutinio darbo užmokesčio kompensacija – nuo 57 iki 58 litų. Iš 100 aukotojų tik 7-8% savo kraujo duoda neatlygintinai. Dažniausiai tai studentai, kariai, valstybės tarnautojai. Pavasarį pradėjus trūkti kraujo, buvo kviečiami ir seimo nariai, tačiau atėjo tik 9. Šiuo metu Latvijoje kompensacijos pageidaujantys kraujo aukotojai gauna 3 latus. Estijoje nuo 1996 m. kraujo davimas nemokamas. Lietuvoje nutarta neatlygintino aukojimo siekti palaipsniui mažinant kompensacijas. Iki 40 litų sumažėjus išmokoms už kraujo aukotojų kelionę ir papildomą maitinimą, kompensacijoms nepanaudotų lėšų dalis bus skiriama neatlyginamo aukojimo paskatinimui.

SUMAŽĖJO PASIUTLIGĖS

Lietuvoje per šiuos metus nustatyti 226 gyvūnų pasiutligės atvejai, arba 194 mažiau, negu tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, rašo ELTA-LGTIC. Pagal teritorijas, daugiausia – 44 – ligos židiniai buvo Vilniaus apskrityje, Alytaus – 40, Klaipėdos – 31 židinys. Pagal rajonus pirmauja Klaipėdos – 17 pasiutligės atvejų. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos duomenimis, liga daugiausia išplitusi tarp laukinių gyvūnų (76%) ir daugiausia serga lapės. Naminių gyvūnų statistikoje daugiausia serga šunys.

REMIA NARYSTĘ ES

Kaip praneša ELTA-LGTIC, naujausios visuomenės apklausos rodo, kad nepaisant išaugusių kainų ir kitų su naryste ES siejamų problemų, gyventojų parama narystei Europos sąjungoje ne tik nesumažėjo, bet išaugo. Birželio pradžioje Lietuvos narystę ES rėmė 71.2% apklaustųjų (1% daugiau negu gegužės mėnesį). Prieš narystę ES pasisakė 15.1% apklaustųjų, o gegužę tokių buvo 16.7%. Nuomonės šiuo klausimu neturėjo 13.7% iš 1001 apklaustų gyventojų.

ATIDENGTAS PAMINKLAS

Vilniuje birželio 18 d. Panerių memoriale atidengtas paminklas prieš 60 metų sušaudytiems Vietinės rinktinės kariams atminti. Iškilmėje dalyvavo laikinasis prezidentas Artūras Paulauskas, krašto apsaugos ministeris Linas Linkevičius, seimo nariai. Paminklą pašventino buvęs Vietinės rinktinės narys kunigas Romas Šalčiūnas. Panerių miškuose 1944 m. gegužės mėnesį tuo metu Lietuvą okupavusios nacistinės Vokietijos įsakymu buvo sušaudyti 86 Vietinės rinktinės nariai. Paminklui pastatyti 80,-000 litų skyrė vyriausybė, 20,000 – KAM, 16,000 – Kultūros ir mokslo ministerija, 10,000 – Lietuvos pramonininkų konfederacijos pirmininkas Bronislavas Lubys. **RSJ**

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Stayncrio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Nemokamas 1-888-657-4844
Darbo 705-445-8143
Elektroninis paštas: salvaitis@bmts.com
Tinklalapis: www.homesgeorgianbay.com

PĖDOS SPECIALISTAS
CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS**

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA
- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŪS ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:
352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

Solistės Elzbietos Kardelienės stipendijų fondo vertinimo komisijos nariai ir studentės. I-je eilėje iš dešinės – profesorius K. Kšanas; II-je eilėje iš dešinės – docentė Valė Vadoklienė, Dainavimo katedros vyresnioji asistentė V. Kuraitė, docentė Ona Glinskaitė; kairėje – KUMF dekanas docentas V. Alenskas, laureatas Gintautas Platūkis, viduryje – sol. Antanas Keblys

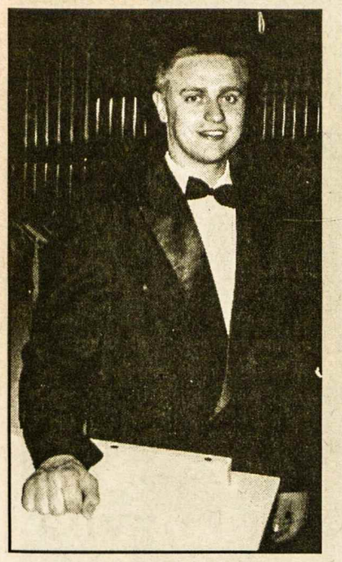

Naujasis laureatas dainininkas GINTAUTAS PLATŪKIS

Stipendija dainininkui Klaipėdoje

ANTANAS KEBLYS

Solistės Elzbietos Kardelienės stipendijų fondo Montrealyje valdyba: Aldona Morkūnienė, Dainius Juras, Antanas Mickus ir pirmininkas Antanas Keblys.

Konkurso vertinimo komisija Klaipėdoje: pirmininkė docentė Ona Glinskaitė, organizacinio komiteto pirmininkė docentė Valė Vadoklienė, MUMF dekanas docentas A. Alenskas, profesorius K. Kšanas ir dainavimo katedros vyresnioji asistentė V. Kuraitė. Kai E.K. fondo valdyba gavo pranešimą gegužės 6 dieną apie dainininkų konkurso laimėtoją V kurso studentą Gintautą Platūkį, paskyrė jam 500 dolerių stipendiją.

Šiemet besilankydamas Lietuvoje fondo valdybos pirmininkas Antanas Keblys pats įteikė stipendiją Klaipėdoje laureatui Gintautui Platūkiui.

Gintautas Platūkis gimė 1981 m. sausio 23 d. Klaipėdoje, Danutės Končiūtės ir Vytauto Platūkio šeimoje. Noras dainuoti pasireiškė vaikystėje. Baigęs E. Balsio menų gimnaziją 1999 m., XII klasėje pradėjo dainuoti chore "Aukuras". Su šiuo choru jis dalyvavo konkursuose Švedijoje, Italijoje, Ispanijoje, Slovakijoje, Norvegijoje, Austrijoje. Jis dalyvavo ir koncertinėse išvykose JAV, Kanadoje ir Anglijoje. Taipogi dalyvavo Lietuvos respublikiniame Z. Paulausko dainininkų konkurse 2001 m. Dalyvavo ir Solistės Elzbietos Kardelienės stipendijų fondo konkursuose 2001, 2002, 2003 m. 2004 m. tapo šio konkurso laimėtoju.

1999 m. įstojo į Klaipėdos universiteto Menų fakulteto dainavimo klasę. Mokėsi docentės Valės Vadoklienės dainavimo klasėje.

A. Platūkis, laimėjęs stipendiją sakė: "Dainuoju ir džiaugiuosi, kad galiu dainuoti".

Hamilton, Ont.

A.a. JUOZUI BUBNIUI mirus, reikšdami užuojautą žmonai Elenai, dukroms Loretai, Ninai ir jų šeimoms, "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukojo: $30 – E. M. Klevas; $20 – B. Baltrušaitienė, J. Gimžauskas, E. K. Gudinskai, T. J. Povilauskai; $15 – M. Rybienė; $10 – G. Agurkienė, J. Astas; $5 – F. M. Gudinskai.

Dėkojame aukojusiems –
PLV komitetas

Moksleivių varžybos

Karaliaučiaus srities lietuvių kalbos olimpiada

I. ADOMAVIČIENĖ

Šių metų balandžio 24 d. įvyko Įsruties pedagoginėje kolegijoje IV Karaliaučiaus srities lietuvių kalbos olimpiada, skirta lietuvių grožinės literatūros pradininko Kristijono Donelaičio 290-sioms metinėms paminėti.

Olimpiados tapusios tradicine, tikslas – ne vien moksleivių gebėjimų įvertinimas, bet ir tautinės sąmonės ugdymas, ypač pabrėžiant Mažosios Lietuvos istorijos ir kultūros svarbą.

Karaliaučiaus srityje iš viso lietuvių kalbos mokosi apie 860. Olimpiadoje dalyvavo 26 moksleiviai iš įvairaus lygio lituanistinių mokyklėlių. Jie buvo suskirstyti į tris grupes: 6 iš mokyklų, kur lietuvių kalba dėstoma kaip dalykas, 9 moksleiviai, kurie mokosi fakultatyvuose pirmus arba antrus metus, ir 11 moksleivių, kurie mokosi fakultatyvuose daugiau kaip 2 metus. Užduotys buvo bendros visoms grupėms, skyrėsi tik sudėtingumas.

Mokiniams ir komisijos nariams išsiskirsčius po klases, mokytojams ir svečiams, kurių buvo apie 30, Klaipėdos universiteto docentė dr. Dalia Kiseliūnaitė skaitė paskaitą "Mažosios Lietuvos tautosaka". Paskaita sulaukė didelio susidomėjimo, daug klausimų: Didžiosios Lietuvos 'skola' Mažajai Lietuvai, Vakarų Europos įtaka lietuviškajai Mažosios Lietuvos tautosakai, Vakarų mokslininkų indėlis į Mažosios Lietuvos kalbos ir kultūros išsaugojimą. Buvo aptartas tautosakos panaudojimas mokytojų darbe: puiki proga pasidalinti idėjomis ir patirtimi.

Įveikę užduotis moksleiviai po skanių pietų išvažiavo į Žirgyną. Komisijos nariai, kurių tarpe buvo ir mūsų Fondo atstovė Rūta Mačiūnienė, sumavo rezultatus, o mokytojai sprendė iškilusius įvairius klausimus su Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie LRV atstovu Steponu Kairiu.

Olimpiados organizacinio komiteto pirmininkas A. Bartnikas, kuris yra ir Karaliaučiaus krašto lietuvių kalbos mokytojų sąjungos pirmininkas, apibendrindamas olimpiados rezultatus, pabrėžė, kad daugumos moksleivių gebėjimai pakankamai geri: jie sugeba tiksliai ir aiškiai lietuviškai išreikšti mintis, gerai skaito ir atsakinėja į klausimus. Kiekvienam dalyviui buvo įteiktos dovanėlės, o prizininkai apdovanoti medaliais, diplomais ir pagyrimo raštais. Prizininkų mokytojams Karaliaučiaus srities švietimo valdyba įteikė padėkos raštus.

Karaliaučiaus srities lietuvių kalbos mokytojai nuoširdžiai dėkoja Viliaus Trumpjono vadovaujamai Mažosios Lietuvos draugijai Čikagoje, Tautinių mažumų ir išeivijos departamentui prie LRV, Mažosios Lietuvos fondui, finansavusiems olimpiadą, Rūtai Mačiūnienei už talką.

Mažosios Lietuvos fondo įnašas palyginti nežymus. Apmokėjome mokinių ir mokytojų kelionės išlaidas, paskaitininkę dr. D. Kiseliūnaitę, telefakso aparatą bei linijos įvedimą į lietuvių kalbos metodinį centrą Įsruties kolegijoje. Tai padaryti mus įgalino gautos stambesnės aukos iš Tautos fondo Kanadoje ir Pensininkų klubo Toronte. Ačiū jiems.

Spalio mėnesį numatomas renginys Tolminkiemyje Kristijono Donelaičio 290-sioms gimimo metinėms paminėti. Bus kviečiami mokiniai iš Lietuvos.

Iš k.: Rita Banel, Angelė Nikolajeva – Įsruties pedagoginės kolegijos dėstytojos, Tautinių mažumų departamento prie LRV atstovas Alfonsas Kairys, Rūta Mačiūnienė ir Įsruties ped. Kolegijos direktoriaus pavaduotoja Jelena Komarnickaja ir mokiniai. Žemiau: iš k.: Irena Šapalienė – Kaukėnų vidurinės mokyklos mokytoja, Rūta Mačiūnienė ir Rita Banel – Įsruties ped. Kolegijos dėstytoja po konkurso suveda pažymius

SU ŠTURMU
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU
905•271•8781
PETRAS ŠTURMAS
Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

St. Petersburge, FL, prisimintas Romas Kalanta, prieš 32-jus metus savo gyvybę paaukojęs už Lietuvos laisvę. Jo vardo šauliai gegužės 16 d. organizuotai su vėliavomis dalyvavo lietuviškose pamaldose, kuriose prisimintas Kauno sodely susideginęs jaunuolis R. Kalanta. Giedojo vyrų dainos vienetas "Aidas", vadovaujamas A. Varkalienės. Taip pat jis buvo paminėtas ir Lietuvių klubo popietėje. Dr. P. J. Jokubka padeklamavo savo sukurtą eilėraštį.

Gegužės 5 d. Lietuvių klubo patalpose St. Petersburge įvyko Romo Kalantos šaulių kuopos susirinkimas. Jį pradėjo kuopos vadas A. Gudonis, pasveikinęs dalyvius bei pateikęs darbotvarkę. Invokaciją sukalbėjo kun. dr. M. Čyvas. Taipgi prisiminti mirę kuopos nariai: M. Vitkus ir O. Semalevičienė. Po pranešimų A. Gudonis pakalbėjo apie Šaulių sąjungą Lietuvoje ir jaunų šaulių veiklą. Į organizaciją yra įstojusių apie 10,000 jaunų žmonių. Tarp Lietuvoje ir išeivijoje veikiančių šaulių esąs glaudus ryšys. Šaulių kuopa Petersburge veikli. Kasmet surengia gegužinę, Romo Kalantos, Lietuvos kariuomenės ir kitus minėjimus, remia lietuvišką spaudą, aukoja labdarai, dalyvauja ir kitur visuomeninėje veikloje.

(*Lietuvių žinios,* 335 nr.)

Brazilija

Brazilijos lietuviai didžiuojasi savo tautinių šokių ansambliu "Nemunas". Jis dalyvaus XII Tautinių šokių šventėje Čikagoje. Šis ansamblis jau gyvuoja 33-jus metus. Jį subūrė J. Lukoševičius, tapęs ir pirmuoju jo vadovu. Vėliau šokėjams vadovavo S. Bendorytė-Machado ir R. Ramanauskaitė-Petronienė. Šiuo metu "Nemunui" vadovauja S. Rimkutė ir D. Vinkšnaitytė. Ansamblis dalyvavo tautinių šokių šventėse Lietuvoje, taipgi dažnai su programa dalyvauja Brazilijos lietuvių renginiuose. Šiais metais Vasario 16-tosios minėjime Vila Zelinoje "Nemunas" atliko ne tik tautinius šokius, bet suvaidino ir lietuviškas vestuves. Į Čikagą pasiryžę vykti 20 šokėjų. (*Pasaulio lietuvis,* 2004 m., 5 nr.)

Italija

Italijos lietuvių bendruomenė, pradėjusi vėl veikti 2002 m., negali atsigėrėti narių gausumu, stengiasi plėtoti tautiečių visuomeninę bei kultūrinę veiklą. Esančios menkos ir finansinės išgalės, tai negalima pasižymėti reikšmingais darbais, bet entuziazmo nestinga, rašoma *Pasaulio lietuvyje*, 2004 m., 5 nr. Šių metų kovo mėnesį buvo sušauktas metinis narių susirinkimas, kuriame patikslintas Italijos lietuvių bendruomenės statutas ir išrinkta nauja valdyba. Nuo 2002 m. valdybai pirmininkavo S. Kubilius, o toliau penkių narių valdybai pirmininkaus K. Liobinas. Šiai valdybai reikės Lietuvių bendruomenę įregisturuoti valdžios įstaigose kaip pelno nesiekiančią organizaciją. Susirinkime dalyvavo 50 žmonių, atvykusių iš Neapolio, Parmos, Ferraros, Perudžios, Sardinijos salos. Tikėtasi sulaukti tautiečių iš Milano, kurių čia nemažai gyvena.

Susirinkime dalyvavo Lietuvos ambasadorius prie Šv. Sosto K. Lozoraitis. Jis papasakojo, kaip veikė Lietuvių bendruomenė anksčiau. Po II Pasaulinio karo į Romą atvyko studijuoti kun. V. Mincevičius ir jis įsteigė Italijos lietuvių bendruomenę, kuri, vadovaujama šio kunigo, pasižymėjo gyva veikla. 1992 m. staiga mirus kun. V. Mincevičiui, ši bendruomeninė veikla nutrūko, atgaivinta tik 2002 m. S. Kubiliaus pastangomis. Lietuvos ambasadorius prie Italijos valdžios E. Bagdonas painformavo apie galimybes atgauti Lietuvos ambasados pastatą, užgrobtą sovietų. Balandžio 5 d. valdybos posėdyje nutarta gegužės 1 d. atšvęsti Lietuvos įstojimą į Europos sąjungą ir gegužės vidury surengti lietuvių ir italų mėgėjų futbolo komandų žaidynes.

Karaliaučiaus kraštas

Lietuvai įstojus į Europos sąjungą, pasunkėjo Karaliaučiaus krašto lietuvių bendradarbiavimas su tautiečiais Lietuvoje. Reikia naujų pasų, kitoks vizų režimas, privalomas draudimas, dvigubai brangesni telefoniniai pasikalbėjimai su Lietuvos žmonėmis. Būkštaujama, kad nauja susidariusi būklė gali pakenkti verslui ir lietuvybės išsaugojimui šiame krašte. Pirmas šiais metais į Karaliaučiaus kraštą iš Lietuvos atvyko Kauno rajono Domeikavos vaikų liaudies ansamblis "Serbentėlė". Jis per Atvelykį viešėjo Gumbinėje pas panašų vaikų ansamblį "Nadruvėlė". "Serbentėlė" yra vienas geriausių vaikų ansamblių Lietuvoje, o Gumbinės "Nadruvėlė" – Karaliaučiaus krašte. Mokytojos D. Bradauskienės vadovaujama "Serbentėlė" kartu su "Nadruvėle" koncertavo Gumbinės 5-je vidurinėje mokykloje. Taipgi abiejų ansamblių vaikai tvarkė aplinką Kristijono Donelaičio gimtinėje Lazdynėliuose. "Serbentėlės" nariai aplankė ir K. Donelaičio muziejų Tolminkiemyje. Abiejų ansamblių vaikai ne tik kartu šoko, dainavo, bet artimai ir susidraugavo. "Nedruvėlė" buvo pakviesta dalyvauti Kauno folkloro festivalyje "Atataria lamzdžiai". (*Pasaulio lietuvis,* 2004, 5 nr.)

Australija

Adelaidės lietuvių katalikių moterų draugijos metinis susirinkimas įvyko gegužės 16 d. Šv. Kazimiero parapijos patalpose. Jį pradėjo valdybos pirm. S. Vasiliauskienė, pakviesdama susirinkimui pirmininkauti T. Gasiūnienę, o sekretoriauti Z. Vencienę. Sveikinimo žodį tarė kun. J. Petraitis, padėkojęs visoms draugijos narėms už atliktus darbus parapijai. Be jų, pasak kunigo, būtų sunkus parapijos gyvenimas. Valdybos pranešimą padarė valdybos pirm. S. Vasiliauskienė. Ji suminėjo, kad kiekvieną sekmadienį yra rengiami pietūs, taip pat buvo surengtas blynų balius, "Šiupinys", sutraukęs nemažai dalyvių. Moterys remia Šv. Kazimiero kolegiją Romoje bei vargstančius Lietuvoje. Taip pat rengiami minėjimai, gedulo pietūs, lankomos mirusių lietuvių kunigų kapavietės. Moterys, pasipuošusios tautiniais drabužiais, dalyvauja Marijos garbei rengiamoje parapijos metinėje procesijoje. Dvi draugijos narės dalyvauja parapijos "Caritas" susirinkimuose. Taip pat yra rengiamos Rožinio maldos. Ižd. T. Gasiūnienės pranešimu, pajamų turėta 10,000 dol. Valdybą, kuri buvo perrinkta ir kitai kadencijai, sudaro: pirm. S. Vasiliauskienė, vicepirm. J. Nakrošienė, sekr. E. Baltutienė, ižd. T. Gasiūnienė, renginių reikalams – J. Vosylienė ir S. Šiplienė, šventovės puošimui – Z. Vencienė; o revizijos komisija: A. Urnevičienė, B. Budrienė ir Z. Vencienė. Susirinkimas baigtas *Marija, Marija.* (*Tėviškės aidai,* 2004 m., 12 nr.) **J. Andr.**

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 45 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki 0.75%
santaupas 1.00%
kasd. pal. taupymo sąsk. 0.75%

INDĖLIAI:
90 dienų indėlius 1.35%
180 dienų indėlius 1.40%
1 m. term. indėlius 1.80%
2 m. term. indėlius 2.15%
3 m. term. indėlius 2.60%
4 m. term. indėlius 3.05%
5 m. term. indėlius 3.60%
RRSP ir RRIF (Variable) 1.00%
1 m. ind. 1.80%
2 m. ind. 2.15%
3 m. ind. 2.60%
4 m. ind. 3.05%
5 m. ind. 3.60%

PASKOLAS
Asmenines nuo 8.50%
nekiln. turto 1 m. 4.50%

- *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.*
- *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ
TINKLALAPIS: www.talka.net

NOVELĖ

Prikaltas angeliukas

Č. SENKEVIČIUS

Brėško. Ramiai liejosi baltų bangelių keteros. O horizonte kaip mūras išniro milžiniška juodų debesų juosta. Bežiūrint ji palengva pradėjo trūkinėti, nežymiai judėjo, draikėsi. Plyšiai šviesėjo, vinguriavo, tarsi slapstėsi nebežinodami kur dėtis... Dar minutė, kita – ir auksinė properša švystelėjo, horizontas subyrėjo į keliolika keistų pavidalų – baltais pakraštėliais, rausvais verpetais su auksinėm karūnom viršūnėse...

Saulė! Vyras sudėjo rankas ir meldėsi be žodžių. Nė gyvos dvasios aplinkui. Klyktelėjo žuvėdra. Tą jos spiegimą lėngvai sugėrė beribiai vandenys.

Tokie buvo keli rytmečiai iš eilės. Bet štai vieną kartą, kai jau saulė buvo prasiveržusi pro tą didžiulį juodą debesį ir kelios nuotraukos padarytos – lyg iš žemės išdygo jauna mergina.

- Atsiprašau... kuri dabar valanda?..

Modestas dirstelėjo į laikroduką. Į ją – kaspinėliu perrišti plaukai, sportiniai batai...

- Septinta, - atsakė.

- Ačiū...

Vyras akimis palydėjo pajūriu nubėgančią mergaitę.

Kitą rytą bėgikė sugrįžo.

- Jūs fotografuojate jūrą? – pasiteiravo.

- O taip... ir jūrą, ir dangų...

- Aš Krista, žurnalistė... jei ką meniško pagausite, mes nupirksim.

- Bet aš tik sau... esu tik mėgėjas, ir tai ne tiek fotografijos, kiek dangaus... Mat kai tokį dangų pamatai, net melstis lengviau...

- Suprantu, suprantu... galbūt, - kiek sumišusi lyg pritarė ir duodama kortelę pridėjo, - dėl viso ko...

- Ačiū.

Vėl akimis nusekė bėgančią žurnalistę, dirstelėjo kortelėn – "Hamburger Illustrierte, Krista Vainius"...

Lietuvaitė! Kad ją kur! Tikriausiai.

Ir nuo šios akimirkos rytmečiai pasikeitė, nors tekėjo ta pati saulė, tarp juodų debesų vis šmaikščiojo žavingos ugnys. Bet va – lietuvaitė. Koks įdomus susitikimas!

- Mano senelis buvo lietuvis karininkas, - pasakojo Krista, kai abu susėdo ant suoliuko kreivos palmės šešėlyje, - sako, rusai išvežė jį į Maskvą, iš kurios jis niekada nebegrįžo. Karui baigiantis buvau dvejų metukų, ir visa šeima pasitraukėm Vokietijon. O tada įvyko kažkas negero, tėvai, vos porą metų pagyvenę, persiskyrė ir kiekvienas nuėjo savais keliais. Augino mane močiutė, jos mylinti širdis išspinduliuodavo tokius poveikius, išsakydavo tokias istorijas, kad visa tai ir dabar dar jaučiu, girdžiu, nepaprastai vertinu, nes tai mane lydinti pagalba. O pauglystėje labiausiai man įstrigo jos žodžiai: "Vaikeli, jei kada tekėsi, pasirink vyrą, kuris tau tikrai patiks"... Sakė, mano tėvų pasirinkimas buvęs lengvabūdiškas, - Krista atsiduso, nuleido akis, - ak, ta mano močiutė... ji kaip angelas sargas, kaip Dievo siųsta ranka, kad mane, našlaitę, gelbėtų, globotų, vestų į gyvenimą, kuriame daugiau dyglių negu žiedų...

Nutilo, giliu žvilgsniu palietė Modestą.

- Sakai tiesą, pasakok toliau, - išnaudojęs tylą paprašė vyras.

- Bet tas džiaugsmingas vargelis nebuvo ilgas, - tęsė Krista, - kukliai atšventus savo keturioliktą gimtadienį, su keliais gerais kaimynais, palydėjau močiutę į bažnytkaimio kapinaites, šalia kurių gyvenom. Mano anų dienų draugas Helmutas įsmeigė medinį kryželį, išpjaustė baltą angeliuką ir prikalė. Senyva, sirguliuojanti moteris čia turi likti, nes emigracijai netiko.

- O kur dingo tėvai, ar neteko sužinoti? – pasidomėjo Modestas.

- Jokių pėdsakų, jokių ryšių... Savanaudžiams pasaulis platesnis...

- Negerai, negerai, - niurnėjo vyras, nuleidęs galvą, akis įbedęs į vėjo suneštą smėlio kupstelį, - negerai... negerai, - kartojo, - bet ar jūs atleistumėt mamai, jeigu ji staiga atsirastų?..

- Nežinau... - suglumusi atsakė, - labai sunku būtų... tikrai nežinau, - ir kiek patylėjusi pridėjo, - bet jeigu jūs to norėtumėt...

Modestas pakėlė galvą, dirstelėjo į pašnekovės akis, kurios toliau kažką kalbėjo be žodžių...

*

Po trijų dienų jiedu vėl pajūry susitiko. Žingsniavo, brido per išsiliejančias bangeles, klimpo į smėlį, rankiojo įdomius akmenėlius. Krista linksmai čiauškėjo, labai daug visko apie save pripasakojo, ir jai atrodė, kad Modestas domisi viskuo, ką tik ji sako. Vyras sužinojo, kad ji gabi žurnalistė, nemažai rašanti, esanti laikraščio leidyklos valdybos narė, gera teniso žaidėja, keliautoja, patenkinta gyvenimu Vokietijoje. O labiausiai jam patiko jos prisipažinimas, kad gerbianti savo lietuvišką kilmę, nors gimtąją kalbą gerokai primiršusi.

O paskutinę Modesto atostogų dieną, saulei dar nenusileidus, jiedu susėdo po palme, žiūrėjo į ramiai tyvuliuojančią jūrą, į nutolstantį, horizonte dingstantį laivą. Modestas padavė jai kelias čia jo darytas nuotraukas.

- Nuostabūs rytmečiai! – džiaugėsi mergina, žiūrėdama į nuotraukose pagautus saulės supjaustytus debesis.

- Jei patinka, pasilaikykite.

- Žinoma, ačiū... ačiū už viską... nebežinau nė ką jums sakyti.

Nutilo abu. Kažko darėsi gaila. Klyktelėjo paukštis nutraukdamas nejaukią tylą, o gal ir skausmą išrėkdamas?..

- Ar galiu tikėtis jus kur nors vėl susitikti? – pagaliau ramiai pasiteiravo Krista.

- Pasaulis mažas... Net nežinau kada, kur ir kaip...

- Vasarą atskriskite į Hamburgą – būtumėt mano mielas svečias... prisipažinsiu, kad jūs man esate tas, apie kokį močiutė kalbėdavo... nežinau, bet man taip tikrai atrodo...

- Ar jau užtenka tokios mudviejų pažinties, kad galėtumėte šitaip nutarti?..

- Užtenka. Ir nieko daugiau. Man aišku.

Vyras purtė galvą, keistai šiepėsi, o ji stačiai ėmė ir paklausė:

- Ar jūs esate vedęs?

Keistoji šypsena Modesto veide dar labiau išsiryškino.

- Mergaite geroji... nesu ir nebūsiu... esu pasiruošęs priimti kunigystės šventimus...

- Kuni... – nulūžęs žodis gerklėje įstrigo, dailus veidelis ugnele užsiplieskė... "o Viešpatie, už ką mane baudi" – širdin smigo žodžiai kaip kraujo ištroškusios strėlės...

Tą akimirką viskas susijaukė – nuostaba, širdies drebulys, dūžtančių svajonių klaikus bildesys...

- Taip, taip... Krista... esu pasirinkęs nelengvą kelią, bet trauka juo eiti neapsakoma. Kartais jaučiuosi kaip tas jūsų paminėtas prikaltas angeliukas... Bet į kryželį įsmeigtos vinys yra saldžios...

- Suprantu... suprantu, - šnibždėjo priblokšta mergaitė. Ką besakyti? Linksmai vinguriavusi srovė staiga atsitrenkė į nepažįstamą užtvanką.

- Nepamiršiu šio mūsų įdomaus susitikimo, šių įspūdingų atostogų. Ir jaučiuosi jums skolingas, nespėjęs nieko apie save papasakoti. Parašysiu jums laišką. Prižadu.

Krista atsistojo.

- Kuri dabar valanda?.. – ramiai paklausė.

- Šešta.

- Ar laikas jums į oro uostą?

- Laikas.

Paspaudė tvirtai ranką. Atsisveikino. Krista dingo už kampo. Prieblanda nėrėsi į vandenyną.

Namo grįžęs Modestas Survila parašė Kristai Vainiūtei ilgą laišką.

Jokio atsakymo niekada nesulaukė.

VANDA KINDERYTĖ-BUDRIENĖ

Lietuva

Ant vienos mano rankos –
Žydros upės.
Ant kitos – sodų žaluma.
Ant vienos – miestai supas.
Ant kitos – Baltijos daina.
Ant vieno mano delno –
Saulė teka,
Ant kito – leidžiasi.
Mano skraistė išausta
Iš žalio laukų aksomo,
Galva papuošta
Lininiu kasų vainiku.
Kai tau bus sunku –
Prisiglausk prie manęs,
Ir aš sušildysiu tave.
Pašauk mane vardu,
Ir aš atsiliepsiu –
L i e t u v a.

Lietuvių kalba

Lietuviška kalba – skambiausi tonai,
Tai gintarinių Baltijos bangų ošimas.
Lietuviška kalba – tai kasdieninė duona,
Melsvais žiedeliais pražydęs linas.

Lietuviška kalba – mūsų tautos šaltinis,
Tai baltų godos ir svajonių tiltai,
Tai prūsas paskutinis, kritęs už Tėvynę,
Tai laisvės žodis, šaukiantis pakilti.

Lietuviška kalba, ant laužo deginta
Tremty kankinta, niekinta ir spjaudyta...
Europos kulto ir šiandien išsekinta –
Gražiausiais tonais tu skambi mūs liaudyje,

Lietuviškai kalbąs mažytis žemės lopinėlis,
Brangus lietuviui, kur jisai bebūtų,
Apyaušrių dangaus žydriausias mėlis,
Sušildytas dainom ir apkaišytas rūtom.
Skambėk apyaušrių žieduos atgijus,
Tu žemės perle, ant pasaulio stalo,
Stiprėk, gražėki žemėje Marijos
Lietuviška kalba, skambi be galo!

Tėviškė

Tu žvelgi iš rūtų šakelės,
Iš kuklios ramunėlės kero
Ir berželis, pakelėj pabalęs,
Mielas,
artimas
ir savas.

Paprasčiausias lauko akmenėlis
Gintarinę žemės pėdą rėdo,
Toks švelnus padangių mėlis
Į mintis,
į lūkesčius
įsėdęs...

O pušaitės Nemune subridę,
Tirštas rūkas, kylantis iš pievos,
Ir žalia, šilta pjovėjo brydė, -
Su daina
prie žemės
prisišliejus...

Čia piliakalnių tylos šventumą
Baltijos banga skalauja-
Koks jaukus gimtinės dūmas,
Duonos kvapą
skleidžiantis
pasauliui..

Seniausias šv. Kazimiero atvaizdas, esantis virš Šventojo sarkofago Vilniaus arkikatedroje. Jis puošia Vytauto Ališausko leidinį "Šventasis Kazimieras"

Atsakingi savąja kūryba

VYTAUTAS NARAŠKEVIČIUS

Lietuva – poetų šalis. Lietuvis – visų pirma arba savo esme – poetas. Esminis lietuvio būdo bruožas yra ilgesys, o ilgesys yra poetinės minties pradžia.

Lietuva – ne prekiautojų, ne technikos, o daugiau menininkų, dainų dainorėlių šalis. Dievadirbių, gražiausių pasaulyje kryžių šalis.

Poezija – ryškios, gilios, gražios suteiktos minties menas. Mes – lyrikų tauta, ir tuo didžiuojamės. Lyrika yra amžinybės menas. Ji kalba apie tai, kas vyksta žmogaus vidaus visatoje – čia, dabar ir amžinai.

Keista, kad mūsų didieji dienraščiai dabar net didžiausių švenčių dienomis atsisako poezijos ir tuo netenka įsimintinų frazių, pakilios metaforos, tapdama vienadiene rašliava, kurią permeta akys, bet neatmena (o gal net atmeta?) širdis. Net okupacijos metais tokios saviniekos, pagiežos, ironijos, kokią dabar skleidžia mūsų žiniasklaida, niekada nebuvo. Svetimybių mėgdžiojimas tapo visuotiniu ir visaapimančiu. Kokios turi būti didelės tos pastangos palaužti lietuvio dvasią, nugirdyti, ištvirkinti mūsų jaunimą, sukelti pasibjaurėjimą patriotizmu...

Jaunųjų kūryboje, Lietuvos rašytojų sąjungos leidyklos visaip skatinamas klesti nihilizmas, beviltiškumas, uoliai platinami ryškiai marazmatine mirties kultūra persisunkę eilėraščiai. Kviečiama į pasaulį, kuriame nėra meilės, grožio, gerumo, o marazmatikai dalijasi premijas, siūlydami... mirti. Patariama – geriausia mirti rudenį. Jie jau užmiršo, kad poetas neturi mirti, nes savo esybe jis jau yra AMŽINA ATMINTIS.

Svetimybių gaudytojai yra nuostabiai panašūs, pasibjaurėtinai nekūrybingi. Jie begėdiškai šlovina tamsą, šiukšlynus, mėgaujasi purvu, knaisiojas savo menkystėje. Istorija negailestingai pamirš tuos, kurie savo laisvąją Tėvynę jos sunkią valandą išdavė, visaip žemino, niekino, tyčiojosi, giedojo pragertu balsu erlickinę antimuziką.

Nepriklausomieji Lietuvos rašytojai ir jų bičiuliai, mūsų laikų dainų dainorėliai, lieka ištikimi Dievui, Tėvynei ir sau. Visi jie tiki Lietuva, jos šviesia ateitimi. Jie tiki gyvenimu. Jie myli.

O kas yra MEILĖ, jei ne Džiaugsmas, jei ne Tikėjimas, jei ne Viltis?...

Lėkšta vartotojų vaizduotė ilgai netvers be sąžinės, be doros, be proto, maitinama vien atmatomis, suelgetautomis Vakaruose. Ji nesidrovi drąsiai pasiskelbti esanti *svetimine*.

Mes neslepiame, kad esame savieji. Mums kas lietuviška yra labai gražu ir saugotina. Mes mylime Lietuvą ir jos žmones. Tauta turi tautėti, pažinti save, gerbti save. VYČIO, RŪPINTOJĖLIO, ŽALIOSIOS RŪTOS ŠALIS – didžioji mūsų Meilė ir amžinasis mūsų įkvėpimo šaltinis. Jai mes esame atsakingi savąja kūryba.

Lietuvos Nepriklausomųjų rašytojų sąjunga pradėjo telkti ir vienyti sveikas tautos kūrybines jėgas. Mes esame "ten, sidabro vingyje", ryžtingame posūkyje į teisingą kelią.

Išminties blyksniai

Paraginimai siunčiami tiems, kurie jau pamiršti.
(Amerikiečiai)

*

Ne akmenys, bet žmogaus darbai yra geriausi paminklai.
(Motley)

*

Pirmiau krinta lapai, paskui miršta medis. (Prancūzai)

*

Praeitis atrodo geriau, nes jos jau nėra. (Duna)

*

Kantrybė, tai raktas į rojų.
(Turkai)

*

Pasirengimas karui, geriausias būdas išlaikyti taiką.
(G. Washington)

*

Moterys nori, kad vyrai sendami kaip degtinė vis gerėtų.

*

Jei neturi pinigų, tai kieno kišenėj sėdi.

Parengė – **Stasys Prakapas**

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Vilniaus festivalis 2004 prasidėjo gegužės 28 ir tęsėsi iki birželio 28 dienos. Šiame klasikinės muzikos renginyje buvo išlaikyta jau tradicine tapusi struktūra: pristatomas vienas didelis užsienio kolektyvas, senosios muzikos atlikėjai, lietuvio kompozitoriaus kūrinio premjera, groja Vilniaus festivalio orkestras. Varšuvos Didysis teatras pradėjo festivalį Lietuvos valstybiniame operos ir baleto teatre su Krzystof Pendereckio komiška opera *Ubu Rex* (Karalius Ūbas). Kitą dieną Didžiojo teatro baleto trupė pristatė du vienaveiksmius baletus: *Karmen* (muzika G. Bizet ir R. Ščedrino) ir *Cos Jakby* (Kažkas tarytum, muzika H. M. Goreckio). Festivalio tąsa Lietuvos valstybinėje filharmonijoje – Ysaye kvartetas (Prancūzija) atliko J. Haydn, H. Dutilleux ir A. Schoenbergo kūrinius (birželio 3 d.), pianistas Alfredo Perl (Čilė) atliko J. Haydn, L. van Beethoven ir F. Schuberto sonatas (birželio 8 d.), tenoras Edgaras Montvidas (Lietuva), akompanuojamas Simon Lepper (D. Britanija) atliko E. Chausson, F. Poulenc, F. Monpou, M. de Falla ir F. Liszt, K. V. Banaičio dainas ir 3 ispaniškas zarzuelas (birželio 15 d.). Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras su pianistu Arkadij Volodos ir sopranu Asmik Grigorian (sol I. Milkevičiūtės dukra) atliko specialiai festivaliui užsakytą Felikso Bajoro *Penktąją simfoniją balsui ir orkestrui* bei P. Hindemith ir S. Prokofjev kūrinius (birželio 11 d.).

Vilniaus festivalio orkestras su Philippe Graffin (smuikas, Prancūzija) ir Nabuko Imai (altas, Japonija) atliko antrą festivaliui užsakytą kūrinį, Vytauto Barkausko *Duo concertante* smuikui, altui ir orkestrui, bei C. Stamitz, W. A. Mozart ir I. Stravinskio kūrinius (birželio 27). Tarp šių renginių buvo įsprausti du vykę kitose vietose: Vilniaus universiteto kieme birželio 20 d. koncertavo *Bossa Nova legendos* iš Brazilijos ir Europos – Leny Andrade (vokalas), Pery Ribeiro (vokalas), Kim Barth (saksofonas), Paulo Morello (gitara), Joao Carlos Coutinho (fortepijonas), Lucio Nascimento (bosas) ir Adriano de Oliveira (mušamieji); birželio 25 d. Bernardinų šventovėje koncertavo senosios muzikos ansamblis "Il Teatro alla Moda" (Italija) su vyru-sopranu Radu Marian (Rumunija), kurį kritikai lygina su žymiuoju XVIII š. italų kastratu Farinelli. Programoje G. F. Haendel, E. F. Dall'Abaco, A. Vivaldi, A. Broschi, J. A. Hasse, G. Frescobaldi ir F. Geminiani kūriniai. Festivalį užbaigė Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras, diriguojamas Mistislav Rostropovičiaus, ir Julian Rachlin (smuikas, Austrija) su P. Čaikovskio *Koncertu smuikui* ir *Simfonija Nr. 6*. Šio koncerto pajamos skirtos M. Rostropovičiaus įsteigtam labdaros ir paramos fondui "Pagalba Lietuvos vaikams".

Sibirinių išvežimų minėjimo dieną, birželio 14, sostinėje prie privačių namų ir valdiškų įstaigų plevėsavo trispalvės su juodu kaspinu. Vilniaus arkikatedroje buvo atnašaujamos šv. Mišios už išvežtuosius, o vakare Šv. Jonų šventovėje įvyko religinės muzikos koncertas, kurį atliko Vilniaus savivaldybės kamerinis choras "Jauna muzika", vadovaujama muz. Vaclovo Augustino. Ypač jaudinančiai nuskambėjo jauno kompozitoriaus Giedriaus Svilainio *Stabat Mater*, kurį pats kompozitorius ir dirigavo. Šv. Jonų šventovę pripildė daugiausia senimas su savo vaikaičiais.

IX Tarptautinės Muencheno bienalės (gegužės 12-28 d.d.) metu "Haus der Kunst" teatro salėje buvo atlikta Vykinto Bieliausko-Baltako operos *Cantio* premjera. Apie pusantros valandos trukusį muzikinį kūrinį režisavo vilnietis Oskaras Koršunovas, dirigavo Christoph Poppen. *Cantio* libretas parašytas graikų kalba panaudojant antikinėje retorikoje nedažnai sutinkamą atsisveikinimo kalbų poeziją. Tokio pobūdžio oracija senovės Graikijoje turėjo kaip įmanoma ilgiau sulaikyti miestą paliekančius dievus, atkreipdama jų dėmesį intonacija, judesiu, įtaigia raiška. Partitūroje muzikinis veiksmas grupuojamas aplink pagrindinį balsą, kuriam oponuoja, palydi arba papildo trijų solistų balsai, penkiolikos atlikėjų ansamblis bei gyva elektronika. Klausytojams pristatoma paveiki įvairių scenos komponentų – gestų, mimikos, tempo, judesių, spalvų ir šviesų – visuma.

Vykintas Bieliauskas-Baltakas gimė 1972 metais Vilniuje; 1990-1993 m. studijavo kompoziciją Lietuvos muzikos akademijoje, kompozitoriaus Vytauto Barkausko klasėje. 1993-1997 m. studijas tęsė Karlsruhe (Vokietija) aukštojoje muzikos mokykloje, vėliau studijavo kompoziciją ir kompiuterinę muziką Olandijos ir Prancūzijos muzikos institutuose. 2001 m. jo ekspresyvi kompozicija *Pasaka* fortepijonui ir fonogramai, vadinama aštuoniose minutėse išsitenkančiu "garsų trileriu", atkreipė *New York Times* dėmesį, o jau po metų Tarptautiniame XX š. muzikos pianistų konkurse Orleane (Prancūzija) pelnė specialų apdovanojimą. 2003 m. jo kūryba buvo įvertinta Vienos tarptautine Claudio Abado vardo kompozicijos premija. Kūrinį *Cantio* planuojama pristatyti šiųmetiniame *Gaidos* festivalyje Vilniuje.

Juozas Marcinkus, prozininkas ir poetas, gegužės 17 dieną mirė Klaipėdoje eidamas 76-sius gyvenimo metus. Dar jaunystėje 1941 m. sprogmuo nutraukė jo dešinės rankos plaštaką ir atėmė regėjimą. Neakivaizdiniu būdu baigęs Šiaulių pedagoginį institutą, ilgai dėstė aklųjų ir silpnaregių vakarinėje mokykloje, dirbo Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos bibliotekos vyr. bibliotekininku. Dar studijuodamas pradėjo spausdinti straipsnius periodikoje. 1986 m. išleido knygą *Širdies kaitra* apie poetą, aklųjų veiklos žadintoją Antaną Jonyną. Tais pačiais metais mažiesiems skaitytojams padovanojo apysaką *Tą vasarą*. Vėliau išėjo net 13 jo autobiografinių apsakymų ir apysakų knygų, kai kurios iš jų spausdintos Brailio raštu. J. Marcinkus subūrė Žemaitijos rašytojų bendriją ir keletą metų jai vadovavo. 1991 m. priimtas į Lietuvos rašytojų sąjungą, nuo 1979 m. Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos garbės narys. Jo kūryba buvo įvertinta Ievos Simonaitytės vardo premija.

Antanas Ancius, pensininkas iš Surviliškio, buvę s geografijos mokytojas, pagerino Lietuvos skaičiavimo mintinai rekordą mintinai teisingai ištraukdamas trečiojo laipsnio šaknį iš skaičiaus 20642-5071 per 9.73 sekundės (atsakymas 591). Po to A. Ancius iš 418-195493 skaičiaus ištraukė penktojo laipsnio šaknį per 8.73 sekundės (atsakymas 53). Ankstesniu šios srities rekordininku buvo vilnietis Vaidotas Dalinkevičius, 2004 m. kovo 18 dieną mintinai teisingai ištraukę s trečiojo laipsnio šaknį iš skaičiaus 114084125 per 24.04 sekundės (atsakymas 485). **G.K.**

(ELTOS, Delfi, BNS, *7 meno dienos*, LGTIC informacija)

Vilniaus jėzuitų gimnazijoje Lietuvių katalikų mokslo akademijos gegužės 8 d. surengtoje konferencijoje dr. Irena Vaišvilaitė (kairėje) skaitė pranešimą "Šv. Kazimiero pasaulis". Viduryje – konferencijos moderatorius Vytautas Ališauskas, vysk. Jonas Boruta, Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. V. Rudokas Nuotr. R. Jonaitienės

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje tel.: 905 566-0006 Fax: 905 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. ir penktadieniais nuo 11 v.r. iki 6 v.v.

AKTYVAI per 64 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	1.00%
180-364 d. term.ind.	1.10%
1 metų term. indėlius	1.40%
2 metų term. indėlius	2.20%
3 metų term. indėlius	2.75%
4 metų term. indėlius	3.10%
5 metų term. indėlius	3.60%
1 metų GIC-mėn.palūk.	1.25%
1 metų GIC-met. palūk.	1.60%
2 metų GIC-met. palūk.	2.55%
3 metų GIC-met. palūk.	3.00%
4 metų GIC-met. palūk.	3.40%
5 metų GIC-met. palūk.	3.85%
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	0.75%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	1.80%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	2.80%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.25%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	3.75%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	4.20%
Taupomąją sąskaitą iki	0.75%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	0.40%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	4.75%
Sutarties paskolas nuo	4.75%
Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	3.95%
2 metų	4.40%
3 metų	5.10%
4 metų	5.45%
5 metų	5.75%
Su keičiamu nuošimčiu 1, 2, 3 metų	3.75%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

Duodame asmenines paskolas iki $100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiami nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai *"INTERAC-PLUS" kortelė*

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27John Street, Toronto

MLS
JUMS TIK KAINUOS 3½% IŠ VISO +GST
Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 18 metų

MANO NUOSAVYBĖS VERTĖ
$400,000, $500,000, $700,000?
Nemokamas įvertinimas.
SKAMBINKITE
TEODORUI STANULIUI, B.A.
416-879-4937
(nešiojamas)

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue,Toronto, Ontario M9B 4W7
TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tomsenkus@rogers.com

MARGUTIS Parcels
4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042
Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių

Tel: (416)233-4601
$3.00* off COUPON for 1 parcel $3.00* off
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Šiaurės Amerikos lietuvių futbolo varžybose š.m. birželio 5 d. Horsham, PA. Iš k. varžybų pranešėjas Vyt. Maciūnas, dr. G. Klivečka ("Atleto" žaidėjas) ir žaidynių organizatorius Virginijus Anušauskas Nuotr. R. Gedeikos

Šiaurės Amerikos lietuvių futbolo (soccer) varžybose š.m. birželio 5 d. Filadelfijos, PA, priemiestyje, Horsham "Atleto" komandoje žaidė du tėvai ir du sūnūs. Iš k. Petras Vainius, 26 m., tėvas Petras Vainius; dr. Giedrius Klivečka ir jo sūnus Aleksas Nuotr. R. Gedeikos

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nių reikalų ministerio nuomone, Kanada galėsianti padėti Pakistano ir Afganistano kariuomenių bei vidaus saugumo tarnybų apmokyme. Jis taip pat tvirtino, kad visą tų dviejų kraštų normalizavimo darbą turėtų perimti Jungtinės Tautos, nes tik ši organizacija galinti legaliai ir autoritetingai tai atlikti. Kanados ministeris pirmininkas šiame suvažiavime nedalyvavo dėl tuo metu vykstančių parlamento rinkimų. Suvažiavime buvo oficialiai pasveikintos naujai priimtos narės Bulgarija, Estija, Latvija, Lietuva, Rumunija, Slovakija ir Slovėnija.

Nepagydomas psichopatas, daugiau nei 60 kartų nusikaltęs ir nuteistas už prievartavimus ir žiaurumus, 31 metų amžiaus Martin Ferrier bus išleistas į laisvę. Ontario generalinis prokuroras manydamas, kad šis žmogus gali vėl nusikalsti, prašys teismą patvirtinti griežtas paleidimo sąlygas (parole). Policija yra pasiruošusi įspėti tos apylinkės gyventojus, kuriame išleistasis psichopatas nutars apsigyventi.

Prieš 26 mėnesius olimpinių žaidynių slidininkei Becky Scott buvo įteiktas bronzos medalis. Ji baigė lauko slidinėjimo rungtynes (cross-country skiing) trečia. Rusės Olga Danilova ir Larisa Lazutina buvo pirmosios. Po to, kai Olga Danilova buvo pripažinta naudojusi neleistinų vaistų, Becky Scott 2003 m. buvo apdovanota sidabro medaliu, o auksas teko Lazutinai. Vėliau Olimpinis arbitracinis teismas pripažino, kad ir Lazutina buvo naudojusi neleistinų vaistų. Todėl Lazutinos nešiotas aukso medalis, net dvejiems metams praėjus po olimpinių žaidynių, buvo pripažintas Becky Scott. Vankuverio meno galerijoje daugelio olimpinių žaidynių dalyvių akivaizdoje, pačiai Scott giedant Kanados himną, buvo iškelta Kanados vėliava, ir jai įteiktas garbingai užtarnautas aukso medalis. Tuo būdu už tų pačių penkių kilometrų lenktynes ji turi visus tris medalius – bronzos, sidabro ir aukso.

Baltųjų lokių teritorija plečiasi į pietus. Newfoundland provincijoje, nuošaliau esančiame vasarnamyje apsistoję trys atostogautojai buvo baltųjų lokių užklupti. Šautuvo garsai nenugąsdino besivalkiojančių lokių. Vienas jų įsilaužė pro duris. Besigindami gyventojai turėjo jį nušauti. Atsiradus didesniam lokių skaičiui ir išsibaigiant šoviniams, gyventojai šaukėsi pagalbos į Inuit draugiją, tačiau dar jiems bekalbant signalas nutrūko. Vis tik atskridęs malūnsparnis gyventojams numetė šaudmenų, tačiau lokiai jų daugiau nebepuolė. Ontario provincijoje, Huntsville miestelyje, vos 160 km į šiaurę nuo Toronto, 13 metų vaikinas užklupo savo namuose besilankantį juodąjį lokį. Jis, įsilaužęs į namą pro užpakalines duris, nusviedė į šalį virtuvės krosnį, pasivaišino prieinamu maistu, išvartė gėlių puodus, tačiau berniuko nepuolė ir nesužeidė. Šioje vietovėje lokiai nėra dažni svečiai, tačiau apie 300 km į šiaurę nuo Toronto esančioje Sudbury apylinkėje, paskutinių devynių savaičių laikotarpiu, gamtosaugos tarnautojai reagavo į 2,000 pranešimų apie gyvenvietėse pastebėtus lokius. Yra manoma, kad Ontario provincijoje gyvena 75,000 iki 100,000 juodųjų lokių. Teigiama, kad lokių skaičius padaugėjo Ontario provincijos valdžiai uždraudus pavasarinę lokių medžioklę.

Švietimo ministerija Ontario mokyklose ieško išeities. Įvairių miestų ir valsčių tarybos stengiasi išvengti 3,500 dol. mokesčio, kurį ima provincijos švietimo ministerija už knygos įvertinimą ir pripažinimą tinkama naudojimui. Šį įvertinimą daro dvi privačios, valdžios samdomos agentūros. Knygų įvertinimo mokestį ima švietimo ministerija, tačiau mokyklų tarybos mano, kad šį tikrinimą privertusi ministerija būtų daugiau pasiekusi, jei centralizuotų vadovėlių leidimą, suvienodintų ir išimtų iš apyvartos tuos vadovėlius, kurie yra patvirtinti, bet jau pasenę. Pagal parduotų knygų statistiką, daugiau nei 100 vadovėlių neturi ministerijos patvirtinimo, ypač istorijos, geografijos ir taikomųjų mokslų srityje. Švietimo ministeris nori peržiūrėti dabartinę knygų spausdinimo ir jų pritaikymo mokykloms tvarką.

Du arabų kilmės ir vienas kanadietis buvo apkaltinti automobilių padangų, baterijų ir įvairų mechaninių dalių kontrabanda į Iraką per Kiniją ir Korėją. Net 13 talpintuvų buvo paruošta Kinijoje, kurių vertė apie pusę milijonų dolerių. Veikdami maisto importo įmonės vardu, jie taip pat importavo 11 talpintuvų namų apyvokos ir maisto prekių. Be to, jie yra kaltinami stambių sumų pervedimu iš Kanados į Iraką, kas yra draudžiama pagal Jungtinių Tautų nuostatus. **A.V.**

SPORTAS

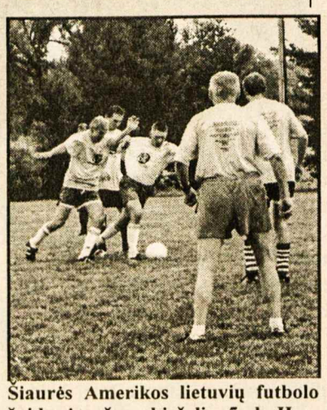

Šiaurės Amerikos lietuvių futbolo žaidynėse š.m. birželio 5 d. Horsham, PA, dėl kamuolio kovoja G. Klivečka ("Atletas") ir R. Klimavičius ("Dainava") Ntr. R. Gedeikos

Futbolo varžybos

Šiaurės Amerikos lietuvių futbolo (soccer) čempionais tapo Čikagos "Lituanica" vyrai, baigmėje nugalėję New Jersey "Dainavą" rezultatu 4:3 š.m. birželio 5 d. Filadelfijos, PA, priemiestyje Horsham, Amerikos ukrainiečių sporto ir laisvalaikio centre "TryZub". Varžybose kokių jau nebuvo daugiau kaip 30 metų, dalyvavo 8 komandos: "Dainava" ir "Geležinis vilkas" (New Jersey), "Stumbras" ir "Tauras" (Filadelfija), "Lituanica" (Čikaga), "Vėjavaikis" (Baltimore-Vašingtonas), "FK Kaunas-Amerika" (mišri įvairių vietovių) ir "Atletas" (žaidėjai iš Kalifornijos, Floridos, Pensilvanijos ir Niujorko). Žaidynes pradėjo Lietuvos ambasadorius JAV ir Meksikai Vygaudas Ušackas, išspirdamas kamuolį į aikštę. Už tai jis buvo ukrainiečio verslininko A. Tamarkin apdovanotas futbolininko batais ("bucais"). Dėl trečios vietos kovojusios "Tauro" ir "Stumbro" komandos turėjo pasitenkinti 1:1 rezultatu, nes dėl lietaus buvo nutrauktos rungtynės. Vieta išaiškinta baudų kirtimu – laimėjo "Tauras", likęs dėkingas savo vartininkui buvusiam kauniečiui M. Židanavičiui.

Po žaidynių dalyvius sveikino "TryZub" centro vadovas Eug. A. Luciw ir ambasadorius V. Ušackas, įteikęs "Lituanicai" čempionato taurę. Antros vietos premija "Dainavai" įteikė iš Lietuvos atvykęs Lietuvos futbolo federacijos vicepirm. A. Vyšniauskas, o trečiai vietai skirtą taurę įteikė vyr. žaidynių organizatorius V. Anušauskas. Buvo taipgi pagerbti iškilieji varžybų žaidėjai ir vienintelė moteris komandoje – Lora Varnelytė, atvykusi iš San Francisco. Šventė baigta ilga vakarone su dainomis, muzika, skaniais lietuviškais valgiais. (Sutrumpinta pagal R. Gedeikos ir L.R. Misevičiaus pranešimą). **Snk.**

Golfo diena

Šią vasarą Montrealio golfo diena įvyks šeštadienį, liepos 31 "Club de Golf Saint Donat". Saint Donat yra Laurynų kalnuose tarp dviejų ežerų, apie 150 km nuo Montrealio. Kaip ir praeitais metais, kviečiame visus golfo mėgėjus prisijungti prie mūsų ir praleisti dieną ar net savaitgalį su mumis žaidžiant golfą. Po to bus "après golf" ir bendra vakarienė pas Rytį ir Viliją Bulotas jų vasarvietėje netoli Golfo klubo. Dėl informacijos ir registracijos kreipkitės į Rytį Bulotą tel. 514 344-8256 ar 819 424-2803. Informacijų galima taipgi gauti rašant šiuo adresu: viliabulota@hotmail.com **Inf.**

Žaidynės Vilniuje 2005 m.

Lietuvos Kūno kultūros ir sporto departamente (KKSD), Vilniuje š.m. birželio 8 d. įvyko pasitarimas dėl Pasaulio lietuvių sporto žaidynių surengimo 2005 metais. Dalyvavo ir posėdžiui pirmininkavo KKSD gen. direktorius Vytas Nėnius, kiti sporto vadovai bei veikėjai; išeivijai atstovavo PLB valdybos pirm. G. Žemkalnis, vicepirm. J. Alkis, ŠALFASS atstovas R. Dirvonis, Australijos lietuvių atstovas A. Laukaitis ir kt. Nutarta žaidynes rengti 2005 m. birželio 30-liepos 3 d.d. Vilniuje. Teigiamai pasisakyta ir už Tautinių olimpiadų rengimą Lietuvoje. Ketvirtąją tokią olimpiadą rengti numatyta Panevėžyje. PLB valdyba iš anksto kviečia šiuose renginiuose dalyvauti visų kraštų liet. sportininkus, rėmėjus bei svečius. **PLB Inf.**

Dabartinės Lietuvos pašto ženklas Nuotr. M. Pranevičiaus

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA

AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.00% už 30-89 d.	term. indėlius
1.00% už 90-179 d.	term. indėlius
1.00% už 180-269 d.	term. indėlius
1.10% už 270-364 d.	term. indėlius
1.30% už 1 m. term.	indėlius
2.10% už 2 m. term.	indėlius
2.55% už 3 m. term.	indėlius
3.00% už 4 m. term.	indėlius
3.50% už 5 m. term.	indėlius
1.20% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
1.55% už 1 m. GIC invest.	pažym.
2.35% už 2 m. GIC invest.	pažym.
2.80% už 3 m. GIC invest.	pažym.
3.30% už 4 m. GIC invest.	pažym.
3.75% už 5 m. GIC invest.	pažym.
1.00% už RRSP ind.	(var. rate)
1.75% už RRSP 1 m. term.	ind.
2.60% už RRSP 2 m. term.	ind.
3.05% už RRSP 3 m. term.	ind.
3.55% už RRSP 4 m. term.	ind.
4.10% už RRSP 5 m. term.	ind.
1.00% už OHOSP	(variable rate)
0.45% kasd. palūkanų čekių sąsk.	
0.60% už JAV dolerių 1 metų	GIC
0.40% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

IMAME

už asmenines paskolas nuo	4.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su – nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)	
1 metų	4.00%
2 metų	4.40%
3 metų	4.95%
4 metų	5.30%
5 metų	5.75%
– su keičiamu nuošimčiu	3.75%

DUODAME
- *asmenines paskolas*
- *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
- *riboto kredito paskolas (Line of Credit)*
- *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; šeštad. nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.
Royal York skyriuje – šeštad. nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1 Resurrection Rd., Toronto, ON, M9A 5G1 tel. 416-889-5531

KLF daugiau kaip 40 metų remia lietuvišką veiklą Kanadoje ir Lietuvoje. Jūsų įnašai ir aukos lieka Fonde kaip nuolatinis šaltinis, sudarantis galimybę remti lietuvybės išlaikymą bei studijuojantį jaunimą Kanadoje ir teikti finansinę paramą Lietuvai.

Prisiminkime Kanados lietuvių fondą testamentuose ir remkime jį savo aukomis.

Raštinės darbo valandos: pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p. Telefonas veikia nuo pirmadienio iki penktadienio tarp 9 v.r. ir 5 v.v. Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

Algis MEDELIS
QUEEN SYRENA TRAVEL
133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. M6R 2L2 Tel. 416-531-4800

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
Į LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!

VISUOMET turiu įvairių pramoginių išvykų - apžiūrėti Toronto miestą, Niagarą, Ontario šiaurę, Otavą, Kvebeką ir t.t. - teiraukitės!
VISUOMET ruošiamos maldininkų kelionės - Roma, Liurdas, Fatima

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, skambinkite ALGIUI MEDELIUI asmeniškai.

Tel. Toronte 416 531-4800 Bilietus prašau atsiimti, į tolimesnes vietoves siunčiu X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING 45 Forest Heights Str., WHITBY, Ont. L1R 1T7
ALGIS ir STEFA MEDELIAI **Tel. 1-905-666-9086**

Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

"Gintarėlių" koncertas

Ištisus metus buvo daug dirbta. Pasiektais rezultatais visi gėrėjosi

Prabėgo dar vieneri metai "Gintarėliams", gimusiems prieš 3 metus. Paūgėjo vaikai, naujų narių prisijungė, pagausėjo savo skaičiumi. Per metus laiko buvo daug dirbta, ir rezultatus pamatėme birželio 20 d. Ši diena sutapo su Tėvo diena – visi tėveliai bei seneliai buvo vaikų apdovanoti gėlėmis bei gražiai nuskambėjusiomis dainomis. Julija Degutytė padeklamavo eilėraštį Kosto Kubilinsko – ***Tėveli, aš tave myliu.***

Vadovė Deimantė Grigutienė leido vaikams pasireikšti ir solo dainose, sujungė vyresnius vaikus į kamerinę grupę, įvedė gitaras. Kamerinė grupė atliko pora giesmių: Cherubini – ***Veni Jesu, Amor Mi,*** Wolfgano Amadeus Mocarto – ***Ave Verum.***

Kad vaikai pajustų skonį skirtingų muzikinių žanrų, Deimantė parinko keletą "Pop" žanro dainų, panaudodama instrumentinius įrašus.

Šiais metais nebuvo daug keliauta. Gintarėliai vis dar gyvena įspūdžiais iš Dainų ir šokių šventės Lietuvoje praeitą vasarą. Štai visai neseniai pati mažiausia choro dalyvė Austė pribėgo prie mamos ir paklausė: "Mama, ar negalėtum surasti tos dainos, kur per Dainų šventę tetos ant galvų nešė pilis, po to atsitūpė...". Ieškojo mama ir surado. Tai "Lietuva brangi". Suvirpino širdį, kad 4 metukų mergaitei taip įstrigo ši nuostabi daina.

Štai Arnoldas. Po Dainų šventės mama paklausė jį, kas labiausiai patiko Lietuvoje. Nustebusi išgirdo "... bažnyčios, labai patiko jose dainuoti..."

Daina Vilkelytė turi nuostabų balsą. Vadovė duoda jai pasireikšti solo dainose. Ji padainavo Bangos Balakauskienės – ***Svajonių lietūs.*** Gal vieną dieną ji bus garsi dainininkė ir už tai reikės dėkoti Vadovei.

Tomas, mano sūnus, jeigu nenuvežčiau ir praleistų gitaros pamoką, jis labai nusiviltų: "Mama, aš taip daug repetavau, stengiausi ir laukiau..." (Choro ir trijų gitarų buvo atlikta Vytauto Kernagio daina *"Mūsų dienos kaip šventė").*

Anikė – labai svarbi choro narė, nes mergaitė turi stiprų gerą balsą, sudrausmina mažesnius. Ji atliko trio "***Mūsų* dienos *kaip šventė***" su Diana ir Rasa.

Rasa Šiaučiūnaitė gražiai prisijungė prie kolektyvo. Viltė Grigutytė atliko solo ***Ave Maria.*** Veronika ir Diana praturtina mūsų kolektyvą švelniais tonais. Buvo padainuota ***Lyk, lietau***, kur solistai buvo Veronika, Nemunas ir Austėja, (muzika Leonido Abariaus, žodžiai Reginos Lumpickienės).

Ką aš noriu pasakyti šiais keliais pavyzdžiais? Vieno ar kito vaiko sėkmė pastumia kitus susidomėti muzika, dainomis, instrumentais. Jeigu kuriam vyresniam berniukui ar mergaitei sekasi, mažesni jo pavyzdžiu labiau stengiasi.

Pagyriau vadovę, vaikus, bet norėčiau pabrėžti, kad be tėvų pagalbos "Gintarėlių" choras toli nenuvažiuotų. Ir be Alvydo pagalbos turbūt salė nebūtų paruošta laiku ir išvykos gal neįvyktų.

Ačiū "Gintarėliams" bei Deimantei ir Editai už gražų koncertą. Nuoširdus ačiū visiems už dalyvavimą. Ačiū Lietuvių bendruomenei, bankams, organizacijoms bei pavieniams asmenims už aukas. Be jūsų nebūtų ir mūsų.

Daiva Botyrienė,
Tėvų komiteto vardu

Garsėjantis vaikų choras "Gintarėliai", vad. Deimantės Grigutienės (akomp. Edita Morkūnienė), savo koncerto metu š.m. birželio 20 d. Anapilio sodybos salėje, kur buvo prisiminta ir Tėvo diena Nuotr. A. Bačėno

SPAUSTUVĖ
PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

GYDYTOJO UŽRAŠAI

Minutės, nulėmusios tragediją

DR. VYTAUTAS MEŠKA

Visą naktį dirbau, variacinės statistikos metodu tikrinau disertacijoje pateiktus duomenis, kurie, juos išanalizavus, grindė mano hipotezę, kad klimato, judesių, mineralinio vandens vonių, gydomojo purvo procedūros veikia dirginamojo gydymo (reitztherapie) pincipu ir per vegetacinę bei neurohumoralinę sistemas skatina sveikimą.

Jeigu ligos stadija ūmi, organizmo natūralūs fiziologiniai sveikimo mechanizmai yra maksimaliai įtempti ir papildomas jų skatinimas būtų tik žalingas.

Kurortinės procedūros geriausiai tinka tada, kai kova tarp organizmo ir ligos jau pasibaigė, bet patys sveikimo mechanizmai dar nesugeba visiškai susidoroti su liga bei jos pasekmėmis. Organizmo sveikimo ištekliai neturi būti išsekę. Kai liga yra jau sukėlusi invalidumą, kurortinis gydymas padeda tik simptomatiškai, t.y. pagerina nuotaiką ir savijautą, sustiprina viltį, iniciatyvą, socialumą, sumažina skausmą, tačiau *restitutio ad integrum* (pilno fiziologinių sistemų grąžinimo) jau nepajėgia atlikti.

Atvėriau langą ir žiūriu į naktį. Štai kada iš tikrųjų pabaigiau kelerius metus trukusį darbą, kuris šiek tiek jau buvo atsibodęs. Norėjosi vėl eiti tolyn, spręsti kitas aktualijas.

Į sanatorijos kabineto duris kažkas negarbiai ir stipriai pabeldžia. Mat šalia aspirantūros dar dirbau ir sanatorijoje.

– Prašom, – be didelio entuziazmo atsakiau į beldimą.

– Daktare, – tarė įėjusi gailestingoji seselė, – vienas ligonis sunkiai susirgo, reikia gydytojo pagalbos.

Nuskubėjau sanatorijos koridoriumi. Išvydau dienos drabužiais apsirengusį vidutinio amžiaus vyrą labai susirūpinusiu veidu.

Pacientas, kaip čia pat pasakė gailestingoji seselė, vakar vėlai vakare atvyko iš Gudijos, sanatorijos budintis gydytojas jo dar neapžiūrėjo. Ligos istorija buvo nesurašyta, analizės ir preliminarinės – įvedamosios kurortinio gydymo procedūros dar nepaskirtos. Kur budintis gydytojas yra dabar, paklausti seselę man net į galvą neatėjo. Aš buvau gydytojas, buvo medicinos seselė, po ranka vaistai ir pacientas, laukiantis pagalbos. Visų pirma pacientą pasodinau į fotelį, atsegiau jo apykaklę atidariau langelį.

– Ką skauda, kas negero?

Pacientas neaiškiai su plaštaka apvedė ratą apie savo krūtinę. Tai galėjo reikšti, kad sustreikavo širdis, arba įvyko skrandžio, kepenų sutrikimas ar kas kita.

– Ar jums anksčiau namie kada nors taip stipriai skaudėjo šią kūno sritį?

– Niekada, – atsakė pacientas – o jo veidas be man aiškios priežasties ėmė dar labiau blaustis, pasikeitė ir veido odos bei lūpų spalva.

Iš sanatorinės – kurortinės atrankos lapo (tai pagal gyvenamąją vietą gydančio gydytojo ir skyriaus vedėjo siuntimas į sanatoriją) pastebėjau, kad pacientas serga pradinės stadijos arterine hipertenzija (anksčiau šį susirgimą vadinome hipertonine liga). Siuntime pažymėtas arterinis kraujospūdis buvo 140/90 mm Hg.

Pasiguldęs pacientą, pradėjau jo apžiūrą. Jis turėjo apie 40 – 45 metus, pulsas buvo ritmiškas, apie 80 kartų per minutę, kietokas, o tai liudijo prasidedantį aterosklerozinį procesą, taigi ir galimą išeminę širdies bei, tikriausiai, galvos smegenų ligą.

Ruošiantis išmatuoti kraujo spaudimą, t.y. dedant manžetą ant žasto, pacientas atsiduso, užsimerkė, neteko sąmonės, atsiduso ir numirė.

Su gailestingąja sesele, kuri buvo gana patyrusi, tuoj pat suleidome į raumenis morfijaus ir kordiamino, privedėme prie šnervių deguonies vamzdelį, pradėjome dirbtinį kvėpavimą ir širdies masažą. Bet pulso jau neapčiuopiau. Išnyko arterinis kraujo spaudimas. Veidas iš balto pasidarė melsvas. Akių vyzdžiai išsiplėtė. Išnyko sausgysliniai refleksai ir raumenų tonusas.

Greitai suradęs pakankamai ilgą adatą ir prisitraukęs iš ampulės į švirkštą adrenalino, suleidau į pačią širdį. Bet reakcijos jau nebuvo. Dar kurį laiką energingai darėme dirbtinį kvėpavimą ir masažavome širdį. Gal po gero pusvalandžio abu supratome, kad mūsų pacientas iš tikrųjų numirė.

Aš paciento mirties priežastimi laikiau platų infarktą, kuris sukėlė šoką ir mirtį. Apie tai plačiai aprašiau ligos istorijoje. Bet ekspertas jokio infarkto nerado. Tada iš labiausiai įtartinų širdies vietų jis paėmė medžiagos histologiniams (t.y. mikroskopiniams) tyrimams ir ėmėsi trepanuoti (su atitinkama pielele) galvos kiaušo kaulus.

Labai kruopščiai plonai pjūviais ištyręs galvos smegenis, ne tik galimo insulto, bet ir menkiausių šios ligos simptomų taip pat nerado. Histologiniam tyrimui smegenų audinio taip pat paėmė.

Man pradėjo svaigti galva, prozektoriumo lubos nusileisdavo žemyn, o grindys pakildavo aukštyn. Kaip atrodžiau, nežinau. Tikriausiai nekaip, nes dr. P. Ciepla pasiūlė man čia pat ant kušetės prigulti, padavė valerijono lašų.

– Gal pacientas nusinuodijo ar buvo nunuodytas, –suabejojo ekspertas. Sanatorijos vyr. gydytojas A. Daunys palenkė galvą, o studentai (jų buvo per 15) ėmė progarsiu žnabždėtis. Tada, – tęsė ekspertas, – tolimesniems tyrimams reikia paimti gabalėlį kepenų, inkstų, kasos, žarnų bei kraujo ir šlapimo, kitų išskyrų.

Atsigavęs palengva, žingsnis po žingsnio, atsidūriau prie savo disertacijos vadovo prof. dr. J. Šopkausko kabineto durų. Po įprastinių mandagumo žodžių vėl pajutau, kad kabinetas sukasi, lubos maišosi su grindimis, bet silpnumo nejaučiau. Profesorius susirūpino. Keliais sakiniais papasakojau apie įvykusią nelaimę.

– Matai, Meška, – tarė Profesorius, – juk žinau kaip pats norėjai tapti gydytoju. Tavo noras išsipildė, o štai šiandien ir įvyko tavo pirmasis krikštas. Melskis, kad jų būtų kiek galint mažiau. Bet per daug neliūdėk. Viskas, ką atlikai, buvo logiška ir teisinga. Deja, medicina nėra visagalė.

Atsisveikinęs išėjau. Viduje jaučiau beprasmybę, tuštumą ir pagalvojau, kad, tikriausiai, klaidingai pasirinkau gydytojo profesiją, nors apie ją svajojau nuo mažens. Paruošta disertacija nublanko, tiesiog prarado savo vertę ir jokio džiaugsmo nekėlė.

Teismo medicinos eksperto atsakymą apie mirties priežastį gavome tik po savaitės. Tas dienas išgyvenau skausmingai. Ypač kai atsiimti palaikų iš Gudijos atvyko nelaimės palaužta jauna mirusiojo žmona su dviem vaikais. Kiek galėdamas užjaučiau. Kad galėtų bent kiek pailsėti, norėjome nors pusdieniui apgyvendinti juos sanatorijoje, pavalgydinti. Bet velionies namiškiai su mirusiojo palaikais išskubėjo namo.

Staigios mirties priežastis buvo stiprus stenokardijos priepuolis (širdies raumenį maitinančių arterijų spazmas). Daug ką lėmė sekundės ir minutės. Jeigu mano veiksmai būtų buvę atlikti pusvalandžiu, o pagaliau gal net 10 – 15 min. anksčiau, nelaimės, tikriausiai, būtų išvengta.

FINNAIR SUMMER 2004 FLIGHTS

Finnair direct summer flights from Toronto to Helsinki are on sale now! Fly to Vilnius via Helsinki between June 17 and September 7, 2004.

Finnair provides year-round service from New York with many convenient connections from Canada, in addition to daily codeshare flights from Vancouver, Toronto and Montreal via London, U.K. to Helsinki.

Contact your travel agent today for reservations and further information.

www.finnair.com
416 222-0740 or
1 800 461-8651

oneworld

FINNAIR

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas
♦ 25 metai namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų - 416 769-3577
Nemokamas namų įvertinimas

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

DANTŲ GYDYTOJA
Dr. Gintarė Sungailienė
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5
(I vakarus nuo Hurontario)
Tel. 905 271-7171

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

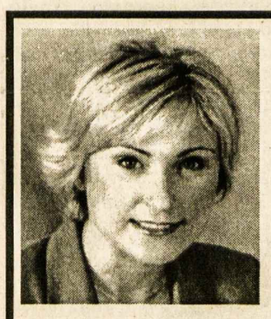

Ketinate keliauti - TEIRAUKITĖS
ASTRA SKUPAITĖ-TATARSKY
Jums suteiks informaciją ir pasiūlys geriausią maršrutą geriausiomis kainomis
Skrydžiai į Lietuvą geriausiomis kainomis. Vyresnio amžiaus keleiviams 10% nuolaida. Rugpjūčio 9-26 d.d. organizuojama grupė kelionei į LIETUVĄ.
Jūsų paslaugoms - mūsų agentūros atstovai: HELSINKYJE, FRANKFURTE, VILNIUJE
"BEST WAY TO TRAVEL"
Royal York Plaza, 1500 Royal York Rd., Etobicoke, ON M9P 3B6
Darbo valandos nuo pirmad. iki penktad., 9.30 v.r.- 6 v.v.
Tel: 416 249-7710 416 209-7737 (mobilus)
1-800-715-5767 Fax: 416 249-7749

MINIATŪROS

REDA KISELYTĖ

Tik tiek

Mažytė sala – kuklus žemės lopinėlis. Žmogus vienas saloje, bet ne vienišas. Žmonės nesupras, o gal ir nereikia, kad suprastų. Pavargai... Nevaidink stipruolio. Čia žmonės atlaidesni, jautresni, geresni... Alsuoja gyvenimas mažytėje svajonių saloje. Širdį užvaldo gerumas. Eini...

Kam lengviau?

Medį plauna lietus, medį sūpuoja vėjas, slegia sunki sniego antklodė. Jam sunku, bet kartu ir lengva. Jis numeta savo apsiaustą rudenį, apsirėdo nauju – pavasarį. Vaikšto žeme žmogus. Jam atrodo, kad medžiui lengviau. Žmogus – turtuolis ir elgeta, juokdarys ir menkysta, didelis ir mažas. Jis panašus į medžio lapą: žalias ir gražus, senas ir susitraukęs į kamuolėlį. Kam lengviau?

Lažas

Dalina žmogus save po trupinėlį. Dalį savęs atiduoda su didele meile, dalį iš pareigos. Lažas be galo sunkus, alinantis. Mintys spardosi, priešinasi. Jos nusėda tarsi akmenėliai. Kartais išsprūsta... Lažas nepakeliamai sunkus.

Du kaltininkai

Keikiu ir keikiu laiką. Jis vis išėjęs ir išėjęs iš namų. Kenčia kalti ir nekalti. Vyksta permainos. Sugrįžta laikas. Iškeliauja jėgos. Toks jau gyvenimas...

Bendraminčiai

Svetimas paskutinis mados klyksmas. Vitrinoje puikuojasi dovanos. Žmonės stumdosi, grumiasi. Vienų rankose prabangios dovanos, kitų – mažos smulkmenos. Paimu apdulkėjusią dėžutę su užrašu "Vertybės". Šalia kitų pirkėjų atrodau juokingai. Įkvepiu dulkių. Mane valdo čiaudulys. Girdžiu kažkas tyliai sako: - TEISYBĖ. Jaučiuosi tvirčiau suradusi bendraminčių.

Būtinybės

Siutina netvarka. Tarytum smėlio kruopelės nusėda pyktis, veidas slepiasi po balzgana kauke. Bijau, kad nepaleisčiau į gyvenimą daug taiklių žodžių...

Būna ir kitaip. Idealiai sudėlioti daiktai į savas vietas, tvyro ramybė, jaukumo skraistė šlaistosi po namus. Gera...

Kartais pavargstame nuo tvarkos, buvimo su savais daiktais, pasigendame chaoso. Dvi būtinybės tampo žmogaus smegenis.

Užnugaris

Vakaras tyčiojasi iš manęs, bastūnas keleivis ieško savo namų, vaiko širdis išgėrė meilės dozę, vienišas šuo skuodžia vizijų pasaulio link...

Iš rankų slysta rašiklis, vakaras apsisiautė stiprybės skraiste. Aš jam neleidžiu tyčiotis iš savęs. Mano užnugaryje svajonės ir tikėjimas.

Slėptuvė sielai

Šaltomis rankomis mėnulis glamonėja mano skruostą. Šalta... Pasiilgau šilumos. Išvydusi kaitrią saulę, nuo jos slepiuosi. Gelbsti akiniai. Atrodo problema išspręsta... Tik sielos jokiais akiniais pridengti negaliu.

TORONTO ONT

Anapilio žinios

– Liepos 10, šeštadienį, 11 v.r. Lietuvos kankinių šventovėje bus gedulinės laidotuvių Mišios, po kurių Šv. Jono lietuvių kapinėse bus laidojami Brazilijoje kovo 16 d. mirusio 65 m. amžiaus a.a. kun. Petro Rukšio, SDB, palaikai.

– Tuoktis ruošiasi Kęstutis Vaitkus su Lisa Groeneveld.

– *Žodis tarp mūsų* knygelių liepos-rugpjūčio laidą platina Albina Augaitienė sekmadieniais parapijos salėje.

– Tradicines Jonines Wasaga Beach mieste šiais metais rengia naujai susikūręs Lietuvių pensininkų klubas liepos 11, sekmadienį, po 10.30 v.r. Mišių, prie Gerojo Ganytojo šventovės. Visi kviečiami dalyvauti.

– Anapilio knygyne gautos knygos anglų kalba: *Siberia* (Mass deportations from Lithuania to USSR) ir *The Unknown War* (Anti-soviet Resistance in Lithuania).

– Mišios liepos 11, sekmadienį: 9.30 v.r. už Ažubalių giminės mirusius; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 10.30 v.r. už Čepų ir Kalpokų mirusius; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje liepos 10, šeštadienį, 3 v.p.p. už Lapienių ir Žukų mirusius.

Muziejaus-archyvo žinios

– Liepos 11 ir 12 d. muziejus bus atidarytas, bet direktorės R. Mažeikaitės nebus – ji tuo metu dalyvaus tarptautinėje istorikų konferencijoje Anglijoje.

– Muziejaus-archyvo išlaikymui dail. Snaigė Šileikienė aukojo $100.

Lietuvių Namų žinios

– Liepos 4 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 135 svečiai.

– Lietuvių Namų ir Labdaros valdybos posėdis – liepos 22, ketvirtadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų seklyčioje.

– Nuo birželio 14 d. "Lokys" pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais veiks nuo 5 v.v. Kitomis dienomis dirbs įprastu laiku.

– Kviečiame visus pietauti Lietuvių Namuose. Gera proga susitikti su tautiečiais, atvykstančiais iš kitų vietovių ir iš Lietuvos.

Kanados lietuvių fondas per paskutinius šešis mėnesius yra gavęs įnašų: $1,050,000 P. Sidaras (palikimas); $13,523 L. Kirkilis (palikimas); $420 I. Repečka; $350. 70 Creata Promotions USA Inc.; po $200 J. Astrauskas, R. Celejewski; po $150 A. Kaminskas, I. Tarvydas; $131.07 M. McCoy; $120 A. Didžbalis; po $100 Anapilio sporto klubas, L. Baziliauskas, A. Benotas, V. Benotas, I. Ehlers, A. V. Grybas, A. Krakowski, M. Naujokaitis, R. Paškauskas, L. Puteris, R. Puteris, D. Radzevičienė, A. Šeštokas, K. Šeštokas, K. Šiaučiulis, M. Sinilienė, H. Slyžys, E. Stravinskaitė, "Už sielovadą" patariamasis komitetas, N. Zelionka, A. Žemaitis, I. Žemaitis, R. Žiogarys; $80 J. G. Krištolaitis; $70 P. Zubas; $65.91 A. Faunce; po $60 Z.J. Dabrowski, J. Stankus; po $50 E. Apanavičius, A. Augustinavičius, J. A. Deksnys, S. Kėkštas, P. Masys, G. Skaistys, A. Stepaitis, B. Tamulionis; po $40 Z. Čečkauskas, P. Girnius; po $30 A. Erštikaitis, A. Jurėnas; po $25 J. Linkunaitis, D. Smye; po $20 K. Armonas, E. Bajoraitis, V. Baliūnas, S. Dalius, K. ir C. Deksnys, L. Gutauskas, A. Jusys, A. Kamaitis, V. ir S. Piečaitis, J. Povilauskas, A. Sakalas, P. Sakalas, V. Svilas, A. K. Žilvytis, G. Žukauskas; $15 S.A. Urbonavičius. Iš viso per šį laikotarpį įnešta $1,068,360.77. 42 įnašai buvo skirti mirusiųjų prisiminimui; įstojo 24 nauji nariai ir buvo gauti du palikimai. **Inf.**

Prisikėlimo parapijos žinios

- Nuo praeito sekmadienio, liepos 4, pradėtos aukoti Mišios šia tvarka: 8 v.r., 9 v.r. (anglų k.), 10.45 v.r. ir 12.15 v.p.p.

- Pasauliečių pranciškonų Mišios ir susirinkimas vyks šį ketvirtadienį, 10 v.r. "Vilnius Manor" patalpose.

- "Kretingos" stovyklavietėj Vasagoje, vasaros sekmadieniais 11 v.r. Mišios aukojamos stovyklautojams, į kurias kviečiami vaikų tėvai, svečiai ir apylinkės gyventojai.

- Praeitą sekmadienį 11 v.r. Mišiomis ir vėliavų pakėlimu prasidėjo š.m. parapijos stovyklos. Iki liepos 17 d. stovyklaus 105 vaikai, kuriais rūpinasi 35 vadovai. Stovyklos komendantas Paulius Goudie, kapelionas prel. E. Putrimas, kuriam talkina Anglijoj studijuojantis br. Antanas Blužas, OFM. Vyriausia šeimininkė E. Houle, slaugė R. Chomyc. Stovyklautojus galima lankyti sekmadienį nuo 10.30 v.r., dalyvauti Mišiose 11 v.r ir po Mišių vaišintis lauke keptu maistu. Kita stovykla vyks liepos 18-31 d.d., o po to rugpjūčio 1-7 d.d. vyks šeimų su vaikais stovykla, kuriai vadovaus Algis ir Alma Slapšiai, tel. 905-726-2516.

- Maldininkų kelionė į Midlando kankinių šventovę, kur yra pastatytas dail. T. Valiaus suprojektuotas lietuviškas kryžius, šiais metais vyks rugpjūčio 22 d. Apie kelionę autobusu bus pranešta vėliau.

- Parapijos biblioteka, kuriai vadovauja Gražina Laurinaitytė ir Gitana Judvytytė, veikia kiekvieno mėnesio pirmą ir trečią sekmadienį.

- "Žodis tarp mūsų" knygutės, kuriose yra mąstymai pagal dienos Mišių skaitinius, yra padėtos šventovės prieangyje. Kviečiam jas įsigyti ir skaityti. Kaina $5.

- Mišios sekmadienį, liepos 11: 8 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; 9 v.r. už a.a. Elvyrą Šelmienę, 10.45 v.r. už a.a. Oną Grigaravičienę, už a.a. Agotą ir Juozą Vainus ir už a.a. Onutę Skukauskienę; 12.15 v.p.p. už a.a. Julių ir Oną Abromaičius.

Kanados lietuvių fondo pelno skirstymo komisija savo posėdyje š.m. birželio 9 d. svarstė organizacijų Lietuvoje paramos prašymus ir savo pasiūlymus pristatė Tarybos nutarimui. Fondo taryba savo posėdyje birželio 14 d. pasiūlymus peržiūrėjo ir su mažais pakeitimais patvirtino. Parama buvo skirta: $18,312 A. A. Tamošaičių galerijai "Židinys" (pagal sutartį); $2,250 KLB specialiam projektui mokytojams Lietuvoje paruošti; po $2,000 Kretingos pranciškoniškajai jaunimo tarnybai ir Vilnijos draugijai; po $1,000 Mažosios Lietuvos fondui, Vilniaus senamiesčio soroptimisčių klubui, Viltelės klubui Punske; $750 Žagarių ansambliui "Jaunystė"; po $500 *Gyviesiems akmenims*, laikraščiui *Kregždutė*, laikraščiui *Lietuvių godos*, laikraščiui *Voruta*, laikraščiui *Žiemgala*; $250 LPKTS rašinių konkurso premijoms. Iš viso $31,062. Tuo pačiu laiku Kanadoje studijuojantiems fondo nariams buvo paskirtos stipendijos nuo $200 iki $400 metams (atsižvelgiant į tai, kiek kartų stipendijas buvo gavę praeityje), 37 studentams - $12,000. **Inf.**

A. a. kun. Petro Rukšio, SDB, atminimui, Rukšių ir Remeikų šeimos bei Veronika Seibutienė *Tėviškės žiburiams* aukojo $300.

Toronto Aukštesniųjų lituanistinių kursų abiturientai 2004 metais (iš k.): Valentinas Bachovas, Rūta Kardauskaitė, Rita Raginskaitė, Vaiva Kuraitė, Aneta Krakauskaitė, Daina Kuraitė, Monika Sungailaitė, Viktorija Valaitytė, Giedrė Borisevičiūtė, Kristina Smailytė, Gintaras Valiulis Nuotr. D. R. Puterių

Toronto Maironio mokyklos aštuntojo skyriaus abiturientai 2004 m. (iš k.): mokytojos padėjėja Rūta Samonytė, Melanie Dziengo, Jonas Paliulis, Victoria Henderson, Vykintas Vaškevičius, Daina Šablinskaitė, Andrius Paznėkas, Aurelija Jusytė, Mažvydas Murza, Diana Pogorski, mokytoja Jolanta Stasiulevičienė Nuotr. D. R. Puterių

***TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ* paskutinis numeris prieš atostogas išeis liepos 27 d., o poatostoginis numeris – rugpjūčio 17 d. Atostogų metu neveiks redakcija ir spaustuvė. Administracija dirbs visas dienas, išskyrus šventes ir savaitgalius.**

Toronto lietuvių pensininkų klubas rengia tradicinę gegužinę High Parke (ploto nr. 14, įvažiavimas iš Bloor gatvės, ta pati vieta, kur pernai buvo) trečiadienį, liepos 14, nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p. Bus V. Birštono šilti pietūs ir kiti priedai. Dainoms vadovaus muz. L. Turūtaitė su "Daina". Bilieto kaina $7. Bilietus galima įsigyti pas L. Mačionienę, 416 769-8353; L. Koperskį, 416 760-0961; S. Kuzmicką, 416 769-1351. Visi kviečiami. **Inf.**

A. a. Broniui Vaidilai mirus, užjausdami jo šeimą – žmoną Danutę, keturis sūnus ir dukrą su šeimomis bei visus artimuosius, vietoj gėlių gausiai aukojo šv. Mišioms, *Užsienio Lietuvių sielovados veiklai ir Lietuvoje sergančių vaikučių ir tremtinių* kovai su vėžiu ir džiova: $100 – P. O. Dalindos; $50 – S. Benac, I.L.V.A. Baltakiai, A. B. Abromaitis; $40 – A. L. Čepai; $25 – O. F. Polyak, E. Simonavičienė, J. Z. Dabrowski; $20 – D. Dalinda, V. K. Gapučiai, B. Sapijonienė, V. B. Saulėnai, V. Vaitkienė, I. A. Zalagėnai, V. P. Melnykai, A. R. Sapliai, T. Gražulienė, A. Lėmežys, D. A. Bajorinai, A. Puterienė; $10 – L. V. Balaišiai, R. V. White.

B.K. ir M.P.

A. a. Irenos Mačiulytės-Kunii atminimui surinkta $240 Šv. Kazimiero parapijai paremti. Aukojo: $20 – B. Lukošienė, M. Obelienienė, E. Rugienienė, P. V. Lapieniai, A. Usvaldas, P. T. Pargauskai, B. Dirsienė, M. Povilaitienė, P. O. Vėžauskai; $15 – Z. Augaitienė, A. Astrauskaitė; $10 – M. Sutkaitienė, V. Čiuprinskai, J. Jauneikos.

A. a. Genovaitės Kudzmaitės vienerių mirties metinių atminimui *Tėviškės žiburiams* Dervaičių šeima aukojo $100.

Šv. Jono lietuvių kapinių *asfaltavimo vajui* aukojo: $100 – E. G. Kuchalskiai; $60 – M. Zubrickienė.

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 (ext. 26) dienos metu.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

Torontietė JULIJA KRIŠČIŪNAITĖ (dešinėje), su Toronto Children's Chorus lankėsi Anglijoje antrą kartą birželio pradžioje, dainavo Mahlerio *Symphony No. 8*. Choras paliko tokį gerą įspūdį, kad žymusis dirigentas Sir Simon Rattle pakvietė jį dainuoti su Birmingham simfoniniu orkestru CD plokštelės įrašymui. Torontiečio choro dalyvavimas buvo aprašytas CBC žiniose (cbc.ca) ir Didžiosios Britanijos dienraštyje *The Independent*, kuriame buvo labai teigiamas jaunimo choro įvertinimas

IEŠKOME NAUJŲ
MORTGIČIŲ
Premija
$250

Ar Jūs turite pažįstamų, kuriems reikia nekilnojamo turto paskolos (mortgičiaus), ar žada savo mortgičių atnaujinti kitur? Nebūtinai turi būti lietuviai - pasiūlykite jiems PARAMOS paslaugas. Mortgičiaus perkėlimas į PARAMĄ yra nemokamas - taip pat jie galės naudotis ir kitomis nemokamomis PARAMOS teikiamomis paslaugomis. Jeigu Jūsų pažįstami perkels mortgičių į PARAMĄ, džiaugsis ne tik jie, bet ir JŪS. Jums bus įteikta $250 premija! Dėl papildomos informacijos prašome kreiptis į paskolų skyrių: 416-207-1809.

Lietuvių kredito kooperatyvas
PARAMA

Whittamore's FARM
PRISISKINKITE PATYS
BRAŠKIŲ ir įvairių ŽIRNIŲ
KEPYKLA ir PARDUOTUVĖ
8100 Steeles Ave. E., 6 km į rytus nuo Markham Rd. (Hwy. 48)
TEL. 905 294-3275
Tinklalapis: www.whittamoresfarm. com

Įvairios žinios

Ryšium su Lietuvos prezidento rinkimais 2004 m. gegužės 27 d., Lietuvoje ir iš dalies išeivijoje buvo paskleista informacija, paimta iš "Laisvo laikraščio", kurioje išvardinti asmenys, balsavę prieš Lietuvos nepriklausomybę 1990.III. 11: S. Akanovič, L. Jankelevič, R. Maceikianec, S. Peško, V. Suboč, E. Tomaševičius.

Prieštaravo 1993.IV.27, kad būtų išvesta okupacinė sovietų kariuomenė šie deputatai: A. Sakalas, V. Andriukaitis, K. Antanavičius, J. Tamulis, Č. Okinčicas, A. Ambrazevičius, R. Paulauskas, A. Norvilas, D. Morkūnas, K. Glaveckas, R. Valatka, A. Degutis, E. Klumbys, S. Peško, S. Akanovičius, G. Ilgūnas, N. Medvedevas, E. Vilkas, V. Jasiukaitytė, K. Prunskienė, B. Genzelis, M. Stakvilevičius, J. Paleckis, E. Bičkauskas, V. Kvietkauskas, A. Kumža, V. Beriozovas, Č. Juršėnas, J. Jurgelis, B. Rupeika, A. Brazauskas ir dar keli bolševikų bendraminčiai...

Seimūnai, balsavę už pensijų padidinimą stribams, komunistinei nomenklatūrai, KGB, kitų represinių struktūrų darbuotojams:

O. Babonienė, V. Baravykas, M. Bastys, B. Bradauskas, S. Burbienė, E. Einoris, V. Greičiūnas, Č. Juršėnas, E. Kaniava, J. Karosas, K. Kriščiūnas, A. Plokšto, V. Popovas, M. Pronskus, A. Pulokas, G. Purvaneckienė, J. Raistenskis, A. Rimas, A. Sakalas, A. Salamakinas, V. Saulis, R. Sinkevičius, A. Sysas, J. Šiaulienė, J. Utovka. **Inf.**

• Ar jau parėmei Kanados lietuvių muziejų-archyvą?

PUNIA
CONSTRUCTION LTD.
REMONTAI
vidaus ir išorės; 15-os metų patyrimas; profesionalus, kokybiškas darbo atlikimas.
Perkant ar parduodant namą verta paskambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
cell: (416) 560-0122
namų: (905) 848-9628

JOTVA CONSTRUCTION
Atlieka staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323 arba 416 882-8531.

MONTREAL QUE

Andrius Valkauskas, Irenos ir a.a. Vytauto Valkauskų sūnus, susituokė su Sofija de Moura Aušros Vartų šventovėje liepos 3 d. Santuoką palaimino kleb. kun. R. Birbilas. Giedojo dainos vienetas "Melodija", vargonais grojo muz. A. Stankevičius. Vaišės vyko Aušros Vartų parapijos salėje. Svečius pristatė ir programą vedė Juozas Piečaitis.

Puikiai pavyko L.K. Mindaugo ir "Neringos" šaulių kuopos gegužinė Rigaud, Que. Liepos 4 d. Saulėta, šilta diena prisidėjo prie geros nuotaikos. Vyko žaidimai, loterija. Visus armonikos muzika linksmino A. Račinskas. Dalyvavo abiejų parapijų klebonai – Šv. Kazimiero parapijos kun. A. Volskis ir Aušros Vartų kun. R. Birbilas. **D. S.**

Šv. Kazimiero parapijos žinios

– Sveikiname savo parapijietę Anne Kreivys, sulaukusią 99 metų. Ji gimė Montrealyje 1905 m. liepos 6 d. Onutė Žvingelaitė buvo vyriausia šeimoje iš 4 mergaičių ir 1 broliuko. Ji viena iš jų išlikusi. Namie mamytė su vaikučiais tiktai lietuviškai kalbėjo. Užtat O. Kreivienė moka ne tik Kanados kalbas, bet ir savo tėvelių. Jos tėvelis tarnavo Kanados kariuomenėje per Pirmąjį pasaulinį karą. 1942 m. spalio 3 d. Onutė ištekėjo už montrealiečio Antano Kreivio. Šiemet jie atšvęs 62 metų vedybų jubiliejų. Ji susilaukė mergaitės Carol Ann, kurią vėliau išsiuntė į aukštesnius mokslus. Carol Ann taip pat ištekėjo už lietuvio Algimanto Gražio ir sukūrė lietuvišką šeimą. O. Kreivienė turi 2 vaikaites, Christine ir Brigita ir 2 provaikaičius Elizabeth ir Eric. Ji buvo Šv. Elzbietos draugijos pirmininkė daugiau kaip 25 metus ir priklausė Šv. Onos draugijai. Linkime savo vyriausiai parapijietei daug stiprios sveikatos. **V.L.**

Anne Kreivys su vyru Anthony ir dukterimi Carol Ann Gražys 99 metų gimtadienio proga Nuotr. P. Pingitore

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija
1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

PARAMA

Kanados laikraštyje – apie "PARAMĄ"

The National Post gegužės 22 d. išspausdino straipsnį apie kredito kooperatyvus. Vis daugiau kanadiečių ieško pigesnių ir patikimesnių paslaugų ir jas randa kredito kooperatyvuose. Šiose įstaigose už paslaugas nereikia primokėti, o mortgičiams nuošimčiai – geresni.

Straipsnyje pasisako viena buvusi "Royal Bank" klientė, kuri džiaugiasi "PARAMOS" žemesniais paskolų nuošimčiais ir aukštesnėmis palūkanomis už indėlius. Todėl kredito kooperatyvų ir į juos panašių "caisses populaire" skaičius auga. Juos valdančio "Credit Union Central of Canada" (CUCC) duomenimis, nuo 1999 iki 2003 metų CUCC priklausančių 597 kooperatyvų narių skaičius išaugo beveik 8%, kapitalas išaugo 37%.

Nėra reikalo jaustis nesaugiai, rašo Sandra Martin – provincinis indėlių apdraudimas yra toks pat ir dažnai net saugesnis negu "Canada Deposit Insurance Corporation" teikiamas draudimas, kuris dengia bankų indėlius.

Straipsnyje taip pat kalbama apie Toronte veikiantį lietuvių kredito kooperatyvą "PARAMĄ", kurio teikiamos paslaugos laikomos labai geromis. Minimas 5 metų uždaro mortgičiaus imamas nuošimtis, yra 0.85% žemesnis negu bankuose. O tai dar pigiau nariams, nes jiems yra grąžinamas pelnas – pastaruoju metu tai siekė $110 už kiekvieną sumokėtų nuošimčių $1000. Pabrėžiama, kad "PARAMA" neima mokesčių už jokias paslaugas, įskaitant sertifikuotus čekius.

Daug kas gal mano, jog šiam kredito kooperatyvui gali priklausyti tik lietuviai arba jų sutuoktiniai. Bet pagal kredito kooperatyvų įstatymą, kiekvienas atnešantis mortgičių "PARAMAI" gali tapti nariu. Pokalbyje su "PARAMOS" vedėju Linu Zubricku straipsnio autorė sužinojo, kad iš 6400 narių, tik 100 nėra lietuviai. Kaip dauguma kredito kooperatyvų, "PARAMA" neskiria daug lėšų narystės plėtrai.

Kodėl kredito kooperatyvai savo klientams teikia tokias palankias sąlygas? Paprasčiausiai – klientas yra savininkas. Įstodamas į kredito kooperatyvą, narys perka nustatytą kiekį akcijų (šėrų), kainuojančių nuo $20 iki $120 ar daugiau. Narys tokiu būdu tampa tos institucijos dalininku ir turi balsą jos veiklos gairėms nustatyti, taip pat turi teisę į dalį pelno, kai sėkmingai veikiama.

Daugelis kredito kooperatyvų, pvz. "PARAMA" ir kiti dalinasi pelnu su nariais grąžindami paskolų palūkanų dalį ("loan rebates") ir skirdami papildomų palūkanų ("bonus interest"), o kiti pelną vartoja paslaugoms gerinti, mokesčių mažinimui ar panaikinimui.

Straipsnio išvada – kredito kooperatyvai labai laukia visų, ieškančių malonesnio ir ekonomiškesnio aptarnavimo.